

ek

ZAD
hónalja
EOL

sználjon.
an és drogériában.

os bomba-
k voltak
aban

k a halál-
szíriában

sztria különböző
etek történetek, su-
yek nélkül. E me-
nemzeti szocialista-
ekratákat gyanúsí-
olvergolyótól sulyo
nemberg herceg va
mesnoka. A tettes

pesolatban az oszt
ésn a halálbünte-
onatkozó rendelet-
A jövőben halál
k ki a bíróságok
nperében, akik bü
yan események
oru előtti büntető-
tetést ír elő.
lfuss június 13-án
a magyar főváros-

ats értesülései szes-
szlovák közvetítés
tek Berlinben és
ik ellentétek kikü-
ldig még eredmény

émeterszáji sajtó-
s terjesztési álal-
ónappal meghosz-

bb jelentés szerint
merényletet követ
rg vonalon levő
len. A közlekedés
A csendőrség két
a hid mellett lát-
obanás előtt. Brei-
között szabotázs-
ürgős intézkedések
forgalomban nem

y szakembereihez:
et, francia, angol
grendelhető és elő
szállítása utárvét-
telése: Lepagenál
zenül kapja a ki-
jegyzéket Lepage-

vtárából nem
vat

bin:

anít

asági

ijz?

ánya.

grendelhető az
lyától az összes
ej) előzetes be-
ellett.

és Lepkandó 50.
Baron L. Pop 13.
9-77.

rat

Taxa postálá
plátó in num.
No. 224713-929.
Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Pop
13. Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lei. Kül-
földre: Havonta 2, negyedévre 6,
félévre 12, egészévre 20 dollár. Hir-
detések díjazásában szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bannagi
ssidóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnymását csak a for-
rái megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Erné. Felelős szerkesztő János
Ferenc. Bukaresti Szerkesztő Ház
szegi Ernő, 8tr. Matei Millie 4.
Szerda, 1934 június 13.
5694. ÉV XVII. ÉV.
SZIVAN 29. 128. SZÁM.

Eugén Schneider, az új francia halhatatlan

A Francia Akadémia erkölcsi és jogi osztálya legutóbbi ülésén a tagjai sorába választotta be Eugén Schneider nagyiparost, a Schneider-Creuzot konzern elnök-vezérigazgatóját.
A Francia Akadémia ez a döntése élénk feltűnést keltett világszerte, mint-hogy joggal vetődhetett fel az a kérdés, hogy a francia társadalom és tudományos élet legkiválóbbjai között mit keres az, aki az egész életét az embergyilkoló szer-
számok készítésében töltötte el és aki a mammut-vagyonát is ennek köszönheti? hogyan lehet az az erkölcs és jog tudományos reprezentánsa, aki egy ember-
öltön keresztül agyut, tankokat és lőfegy-
vereket gyártott?
Mindenekelőtt tudnunk kell ki ez az Eugén Schneider?
Eugén Schneider elnök-vezérigazgatója és főrésztulosa a francia Schneider-Creuzot hadiipari konzernnek, amelynek érdekeltségébe Franciaországban tizen-
hét — kizárólag hadianyagot gyártó — vállalat tartozik. Igazgatósági tagja a legnagyobb francia banknak, a Crédit Lyonnais-nek és még négy-öt európai nagybanknak. Adelnöke a csehországi Skoda-műveknek, a hadianyaggyártásra ugyancsak alkalmas Berg, u. Hüiten-
werke-nek, Csehszlovákia e legnagyobb iparvállalatának, a Brüner Waffen-
fabrik-nak és Lengyelországban a Huta-
Bankowa nevű fegyvergyári konzernnek és számos más hasonló iparvállalatnak.
Élete legnagyobb részét ezeknek az üze-
meknek felvirágoztatására fordította és teljesen hihető konzernje legutóbbi igaz-
gatósági jelentésének az a kitétele, hogy „mindent gyártani tudnak, ami modern hadfelszereléshez szükséges”.

Elismerjük, hogy ebben az iparágban nagy érdemei vannak, csak azt nem értjük, hogy a Francia Akadémia miert az erkölcsi és jogi osztályba választotta tagjává? Elvégre a tank még sem szim-
boluma a jognak és a gázgránát sem az erkölcsnek.

A világtörténelem már szolgált példá-
val az ilyen rejtélyek megfejtésére. Al-
fred Nobel esetében és Eugén Schneider
egyik párizsi lapja meg is vonja a pár-
huzamot Eugén Schneider és Alfred No-
bel között, anélkül, hogy — Eugén
Schneider mecenás voltán és politikai ér-
demein kívül — ezt kellően indokolná.
Nyílt kérdés marad tehát az hogy a
Francia Akadémia erkölcsi és jogi osz-
tálya egy második Nobel-alapítvány be-
vezetőjének szánta-e ezt a kitüntetést
vagy pedig az ilyen kitüntetések annak a
háborús atmoszférának eredményei,
amelyben ma az egész világ szenved?

Hitlec dilemmája

Az Intransigeant írja:
„Franciaország és Németország meg-
egyeztek a Saar-kérdésben s a Népszövét-
ség jóváhagyja a megállapodást. Erre
Saarlouis uccán stuttgarti dühök vonul-
tak fel és közben harci dalukat dalol-
ták: Győzelmesen fogjuk Franciaországot
leverni!
Igy ordították ezek az ifjonti, hevült
kedélyek, amelyek a háborút nem ismer-
k.
Egyelőre csak egy kávést vertek meg,
mert azt a vitathatatlant bünt követte el,
hogy kifűzte a Saar-lobogót.
Ha Hitler birodalmi kancellár ur meg-
akar bennünket győzni jószándékról és
arról, hogy a béke vágya komolyan el-
tölti, akkor meg kell kérnie híveit, hogy
kissé mérsékeljék magukat; mert az ilyen
esetek nem nagyon alkalmasak rá, hogy
a két ország közt a feszültséget enyhít-
sék.
De vajon meg lehet-e nyugtatni a csa-
patokat, amelyeket oly soká és céltudato-
san tüzeltek?
Vajjon szét lehet-e romolni a hazug-
ságokat, amelyekkel a fiatalembereket
oktatják oly soká táplálták?
Jelenleg, bármily valószínűtlennek tűn-

A király Karánsebesen és Resicán

Timisoara-Temesvár, június 12. Ma délelőtt 11 órakor érkezett meg Caran-
sebesre az udvari vonat. Az uralkodó a bánáti határőrök táborkai egyenru-
hájában frissen szállt le a vonatról Ta-
tarescu, Franasovici és az udvari méltó-
ságok kíséretében. A pályaudvaron
dr. Novacescu primár a tradicionális
kenyeret és söt nyújtotta át az uralko-
dónak, majd a vendégek elléptek a
diszszázad előtt, miközben a város lak-
osai és a megyéből összegyűlt 15.000
paraszt rendkívül meleg óvációkkal fo-
gadta a királyt. A határőr zászlóalj
kaszárnyájának udvarán tartott isten-

tisztelet végeztével a király a követ-
kező beszédet intézte a katonákhoz:
„Szeretett határőreim! A mai napon,
amikor isten áldásával visszaállítottuk
ezt az ősrégi egységet, gondolatok ősei
tekre, akiket az uralkodó iránti hűségi-
gük tüntetett ki. Tudjátok meg, hogy
ma eskütkökkel, amit letesztek, általatok
esküit tesztek a királynak újból mind-
azok, akik előttek katonák voltak”.
A király ezután aláírta az ezred arany
könyvét. Fél 1-kor ebéd volt a tiszti
kaszinóban, majd negyed kettőkor az
uralkodó Resicára utazott az új vasút
vonal felavatására.

Lemondott a kormány a dekrétumokkal való kormányzás tervéről

Titulescu beszámol a parlament előtt Szovjet-Oroszországgal kötött egyezményről

A Skoda-per vizsgálóbizottsága beidézte a sífre- lejítő kolozsvári Baleanu őrnagyot

Bucuresti-Bukarest, június 12. A fő-
városi lapok behatóan foglalkoznak a po-
litikai helyzettel. Valamennyien azt hi-
szik, hogy a parlament rendkívüli ülés-
szaka, amely pénteken, június 15-én nyí-
lik meg, egészen rövid léteketű lesz. Leg-
feljebb husz napig fog tartani. A meg-
nyitó dekrétumot a távollmaradó uralko-
dó helyett Tatarescu miniszterelnök
fogja felolvasni. Az ülésen Tatarescu be-
fog számolni az Oroszországgal kötött
egyezményről.
A Vesteia című lap cáfolja a hírt, mely
szerint a kormány a nyári hónapokban
dekrétumokkal fog kormányozni. A kor-
mány gondolt ugyan erre, de a terv a eg-
észebb ellenzést váltotta ki az ellenzéki
pártok köréből.
A Skoda-ügy vizsgálóbizottsága mai
ülésén Pop Valler és Millea Aurel bizo-
nyos iratok beszerzését kérik, majd Mil-
lea kéri, hogy idézzék be Baleanu koloz-
svári ügyvédet volt őrnagyot, aki azt áll-
ítja, hogy a Zeletzky-ügyben képes min-
den titkos írást megfejteni.
Dimitriu elnök hozzájárul Baleanu be-
idézéséhez, majd közli, hogy levelet ka-
pott Popescu ezredestől, aki visszautasít-
ja azt a vádat, hogy pénzt kapott volna.
Ezután folytatták Zeletzky kihallgatá-
sát.

leg egyik tisztviselője, aki magánvélemé-
nyét fejezte ki. Ő nem írta azt alá és nem
is volt megcímelve senki részére.
Junian felolvassa a jegyzetet és konsta-
tálja hogy Zeletzky kézírásával is vannak
tálya, hogy Zeletzky kézírásával is vannak
megnem nevezett személynek, hogy a nem-
zeti parasztpárti kormány, amelynek kü-
teessége volna folytatni a szerződés
végrehajtását, mégis elodázza azt. Kinek
panaszkodott ön ilyen módon? — kérdezi
Junian. — A jegyzet németből van for-
dítva és annak eredetijét ön javította és
az iratok közt fekszik. A jegyzet célja
nyilván az, hogy felhívja a kormányt és
a párt figyelmét a dolgokra.
Zeletzky: Ha én írtam volna ezt a jegy-
zetet, akkor magam vállaltam volna
azért a felelősséget is. De sohasem írtam
ilyesmit. Ez a jegyzet csak írodai célra
szolgált és senkinek sem volt címezve.

Törökországba érkezett a perza sah

London, június 12. A török főváros
felé utazó perza sah és kísérete Kur-
disztán kerületben török területre ér-
kezett. Tevfik Rüksdy bey török kül-
ügyminiszter a határon fogadta a per-
za uralkodót aki Kemal pasa török
köztársasági elnök látogatására jött
Ankarába.
Sztambuli jelentés szerint Kemal
pasa török köztársasági elnök a per-
za sah távozása után Szófiába és
Moszkvába kíván ellátogatni. Ugy hír-
lik, hogy a török kormány közvetítést
fog vállalni a szovjet és Bulgária kö-
zött a normális diplomáciai kapcsolatok
érdekében.

jék is ez előttünk, a németek nagy többsége meg van győződve arról, hogy 1914-ben mi üzentük meg a háborút Németországnak s hogy Németország csak a mi brutális támadásunk ellen védekezett. Azonkívül szilárdan meg van győződve arról is, hogy nem győzték le s bár hát-rálnia kellett egy világkoalíció előtt, de mindig győzött!
Igy tehát az utolsó háborúnak semmi tanulságát a németek le nem vonták.
A vezetők kétségkívül ismerik az igaz-

ságot.
Nincs semmi kedvük, legalább is most, új kalandokba bocsátkozni.
Hazájuknak vissza akarják szerezni régi erejét. Talán előkészítik a háborút, de csak nagyon távoli időpontra.
Am a csapatok erről mit sem tudnak s szívesen hitetik el magukkal, hogy a küzdelem már holnap megindul.
És Hitler nem produkálhatja az ellen-kezőjét anélkül, hogy népszerűségét koc-kára ne vetné...”

VILÁG TÜRKE

Az erdélyi cionista konferencia és tanulságai

Irta: dr. Jordán Viktor
— Befejező közlemény —

4.
A 13. konferenciának egy másik alap-
vető határozata szintén az Erecet építő
ké, nemzeti alapra, a Keren Kajjemetre
és a Keren Hajeszodra vonatkozik.
Azok részéről, akik Erdélyben a két
Alaphoz rendszeresen hozzájárulnak, fel-
hangzott az a kívánság, hogy ugyancsak
rendszeresen kapjanak közléseket az Ala-
pok ereci teljesítményeiről és igazolást
adományaik eljuttatásáról az Erecbe. A
konferencia eleget tett e kívánságoknak,
k mondván, hogy „utasítja az Erdélyi
Cionista Szervezet központi vezetőségét,
hogy negyedévenként tegyen közzé egy
jelentést a két Alap ereci teljesítményei-
ről és egy táblázatot, amely az Alapok
három etappekezelésének — egyes váro-
sok, erdélyi központ, jeruzsálemi főiroda —
bevételeit párhuzamosan tünteti fel.
Ez a jelentés és táblázat minden negyed-
évből megküldendő minden KH-fizetőnek
és minden KK-perselytulajdonosnak.”
A táblázat természetesen csak akkor
éri el célját, t. i. azt, hogy az adományoz-
zók maguk győződhessenek meg az Ala-
pok kimutatásainak helyességéről, ado-
mányaik eljuttatásáról az Erecbe, ha a ke-
zelőségeknek mind a három etappeja ed-
dig bruttó mutatót ki. A KH kezelésé-
nél az első két etappe szintén, csak a fő-
iroda nem tette, minthogy nem követel-
ték tőle. Most, hogy a konferencia ezt a
követelést kifejezetten juttatta, a KH fő-
irodának is követnie kell a KK példáját,
eleget téve a KH fizetők jogos kívánsága-
nak.

A konferenciának ez a látszólag for-
mai határozata, amely az adományozók
névében e részére kér az Alapoktól jelen-
tést és kimutatást, alapvető fontosságu,
mert hivatva van —ha azt az erdélyi ve-
zetőség teljes egészében végrehajtja — az
eddiggi adományozókat az érdeklődés és a
bizalom felkeltésével és ébrentartásával
munkatársakká nevelni. Fölösleges rámu-
tatni a kettő közti nagy különbségre az
Alapok bevételeinek stabilitása és organi-
kus növekedése szempontjából.
A másik jelentősége ennek a határozat-
nak abban áll, hogy a két Alap bevételei-
nek kimutatása ezután egy közös tabel-
lában, ha két rovatban is, fog megjelenni,
ami megkönnyíti az áttekintést s arra ne-
vel a zsidóságot, hogy mindkettő egy kö-
zös célt, az Erec felépítését, annak külö-
nböző szükségleteit szolgálja. Epp ezért
alkalmas lesz ez a negyedévi tabella és
az ereci teljesítmény-jelentés nemcsak az
eddiggi adományozók megtartására, hanem
ujak szerzésére is.

5.
Alapvető fontosságu problémája volt
a 13. konferenciának az Erecbe készülő
erdélyi ifjuság nevelésének a kérdése.
Erdélyben is ma a zsidó fiatalok tul-
nyomó többsége át van itatva az Erec
utáni vágyól. Azonban Erec Jisráél nem
lehet csak egy új Amerika, nem szolgál-
hat csak bevándorlási területnek, egész-
tenciát kereső kivándorlók részére. A ga-
luthan és a galut kényszerítő viszonyai ál-
ta a zsidóság népgazdasági struktúra és
nemzeti kultura szempontjából egésze-
gtelen helyzetbe került: hegyére állított
szociális piramis képét mutatja — kevés
östermelő és fizikai munkás, igen sok vá-
rosi intellektuel — és saját nyelvét, kul-
turáját háttérbe szorította a környező
többsége. Ez a helyzet az eredendő oka
annak, hogy még a legbiztosabbnak lát-
szó galut országokban is megindog a szil-
lárd talaj lábaink alatt. Ha nem akarjuk,
hogy Erec Jisráél csak egy ilyen újabb
labilis galutország legyen, akkor az Erec
be készülő fiatalágunkat fel is kell ké-
szítenünk lelkiileg és testileg az Erec ré-
szére. Már itt a galuthan el kell kezdeni
a felkészítést, mindkét irányban egyzer-
re, párhuzamosan. Az egyiknek, a szelle-
mi haehsarának (előkészülés), feladata

visszaadni ifjúságunknak nemzete nyelvét és kulturáját; a másoknak a fizikai hach-sarának pedig a célja, hogy a felfordított piramist alapjára állítsa vissza, hogy ifjúságunk izomzata megerősödjön, ujjaszú legyen az országépítő munkában, hogy ismét zsidó kezek munkálják meg a földet, mert csak azé az ország, aki földjét műveli, csak annak szilárd a talaj a lábai alatt, akinek verejtéke öntözi.

Ifjúságunk különböző pártjai a viszonyok siettető kényszere alatt az utóbbi években maguk fogtak hozzá, felkészületlenül kapkodva, egymásbaitkózkodva, a szellemi és a fizikai hachsarához. A Szervezet kötelessége segítségükre sietni, a kezdet hiányait pótolni, rendet teremteni.

Az Erdélyi Cionista Szervezet központi vezetőségének első feladata, hogy kidolgozzon egy szellemi hachsara-programot, amely egyformán kötelező valamennyi ifjúsági pártra. Ennek a programnak pontosan körül kell írnia mindazt, amit héber nyelv, cionisztika, palesztinográfia, zsidó történelem és irodalom terén egy hachsarától megkívánunk. A Szervezet gondoskodik egy kis kézikönyvről, amelyből ezek a minimális ismeretek elsajátíthatók. A Szervezet minden helyi csoportja alakítson vizsgáztató bizottságot és ifjúsági pártok központjai fizikai hachsara-ra csak azokat vehetik fel, akiknek a helyi csoport a vizsga sikeres letételét igazolta.

A szellemi hachsara legfontosabb pontja a hebraizáció. A fizikai hachsarán, a napi nehéz munka után, képtelenek a kifáradt munkások este eredményes nyelvtanulást végezni. Ezért fizikai hachsara-ra csak azok engedhetők, akik héberül már folyékonyan beszélnek. A hébertanítás lehetővé tételét célozzák a 13. konferenciának hebraizációs határozatai.

A szervezet minden helyi csoportjának kötelessége előmozdítani a fizikai hachsarát, segítségére lenni az ifjúság munkásságának (csoport) létesítésénél. Minden sniffnek viszont ugy adminisztráció, mint szellem tekintetében a helyi csoport irányítása és felügyelete alatt kell állania, a nehogy a sniff anyagilag vagy tagjainak viselkedése folytán bajba kerüljön.

Az ifjúsági pártok hachsara-szükségletekre és pártcélokra gyűjtéseket kénytelenek a közönségnél levezetni. Eddig ezek rendszerintül történtek, a gyűjtések keresztették és károsították egymást és a közkeletet (Alapok, Szervezet). A szervezet vezetőségének fel kell állítania egy gyűjtési naptárt, amely beosztja és szabályozza — úgy az ifjúsági, mint az összes cionista pártok kötelezőleg —, hogy ki hol, mikor és milyen módszerrel gyűjthet.

Hachsarázott ifjaink mint az országépítésre felkészült chaluco (pionirok) az Erebe menetel, az útjuk előtt állnak. A 13. konferencia az alijázók támogatására szükségnek mondotta ki az erdélyi Jedidá-Hechaluc (chalubarátok szervezete) megalakítását. Természetesen csak azoknak az ifjúsági pártoknak alijázó tagjai jöhetnek a támogatásnál tekintetben, amelyek tagjai részére a szervezet által előírt szellemi hachsarát kötelezővé tették és fizikai hachsarajukat, sniffjeiket a szervezet helyi csoportjainak felügyelete alá helyezték.

Ifjúsági pártjaink a galutban az eredi differenciálódásnak kivételései és így természetes folyamat párttagozódásuk. Igyekeznünk kell azonban a pártok közötti közöledést, kooperációt létrehozni. Erre szolgál a 13. konferenciának az a határozata, hogy az ifjúsági pártokból létesült Erdélyi Központi Ifjúsági tanácsot tekintik az ifjúság reprezentatív szervének, ezt célozzák az EKIP munkáját és budgetjét szabályozó konferenciái határozatok, ugyintén a konferenciának az az óhaja, hogy a szervezet vezetősége tegye lehetővé az EKIP-nek egy nivós központi orgánium kiadását, amelyben minden ifjúsági párt kifejtetheti mondani-valóit a közös feladatokról.

Ezek képezték a 13. konferencia fontosabb erdélyi vonatkozású problémáit. Az eredi viszonyokra vonatkozó határozatok nem involválnak részünkre itt aktív munkát, azok csak hozzájárulások az Executív követelésekhez a palesztinai hatóságokkal, a mandatárius hatalommal szemben, szimpátia kifejezések az eredi ránkényszerítés mellett, stb. Fontos és tanulságos lenne konferenciáinkon az Erebe és a Cionista Szervezet nagy alapvető problémáit és kompromittált kérdéseit behatóan smertetni, minden oldalról és szempontból összefüggően megvilágítani. A konferenciák szűkre szabott ideje és az erdélyi problémák sokasága és nehézsége miatt nincsen erre mód — sajnos — a konferencián. Ezt a hiányt a konfe-

SELECT MOZGÓ
Ma utoljára **Következő műsor**
Szent Anfal élete és esodái **Ki ad egy esókot?...**
 Monumentális film, melynek zene- /Égietlenül kedves operett, főszerepekben: **GEORG ALEXANDER** és énekkíséretét a milánói Scala **MARION TAAL, TEO LINGEN** zenekara és kórusa szolgáltatja. **FELIX BRESSART.**

rencia után egész éven át rendszeresen sajtónk van hivatva pótolni. Erre vonatkozik a konferenciának az a határozata, amelyben „a konferencia azon óhaját fejezi ki, hogy napilapunk, az Új Kelet (Kolozsvár) és hetilapunk, az Új Kor (Timisoara) egészítsék ki egymást. Hozzon az Új Kelet nagyobb számban cionista és eredi híreket, az Új Kor pedig inkább alapos tanulmányokat cionista és eredi problémákról”.

Összefoglalólag megállapíthatjuk, hogy

a 13. konferencia komoly és hasznos munkát végzett. Ha az Erdélyi Cionista Szervezet vezetősége a most megindult új munkájában erős akarattal és energiával realizálja a konferenciának alapvető határozatait: a központ reorganizációját, az Alapok negyedévi beszámolóját és az ifjúsági nevelés rendezését, akkor egy év múlva a 14. konferenciának a szervezet megerősödéséről, az Alapok növekedéséről és ifjúságunk legfontosabb kérdéseinek megoldásáról fog a vezetőség számot adhatni.

A náci a vendéglősök zsebében át ostromolják Ausztriát...

Egy kitért zsidó keresztényszocialista hitvitája

Bécs, június 12. A náci a kocsárosok és a vendéglősök zsebében át ostromolják Ausztriát immár a második éve. Tavaly az ezermarkás kiutazási taksa életbe léptetésével próbálkoztak. A német turisták tizezrei előtt zárta le ezzel a rendelkezéssel Hitler az osztrák határsorompót. A temetelen hatzásások vendég, akik a salzburgi, a tiroli hegyeket járták évről-évre és megtöltötték ezeknek a tartományoknak vendégül, szállodait, kénytelenek voltak egyszerűen otthonmaradni. Az osztrák idegenforgalmat ezzel súlyos csapás érte és a hü német testvér váltig leste, mikor tör ki miatta a pincérforradalom. Hiába leste, mert az osztrák kormány kivédte a csapást. Állami szubvenciókkal kárpótolta a szállodai ipart a veszteségeiért és nagystílű idegenforgalmi propagandát fejtett ki a távolnyugati államokban, hogy azoknak turistáival helyettesítse az otthonmaradt németeket. A propagandának eredménye volt. A salzburgi Festspiele például tavaly a német utazási bojkott évében uszta meg először ráfizetés nélkül a szezonát és kiderült, hogy a kisebbszámú, de igényesebb és így többet költekező távolnyugati vendég könnyen pótolni tudja a garasoskodó, virsli-evő és Ausztriába csak átránduló német tömeget.

Az idén új módszert alkalmaztak a náci. A tavasz, az utazási idény beköszönésével rohamra uszították zsoldosaikat. Nem érték be többé röpcédulák csempészesével, horogkeresztes zászlók vitéz kitűzésével és papirmozsarak robbantásával, hanem igazi bombákat, pusztító polgégepeket helyeztek működéskébe. A cél nyilvánvaló. Pánikországgá akarják lealacsonyítani Ausztriát a világ közvéleménye előtt. Be akarják vinni a köztudatba, hogy Ausztria vasutai, fürdői és kirándulóhelyei bizonytalanok, sőt életveszélyesek és így akarják elűzni a hön szeretett testvérországot egyik legfontosabb jövedelmi forrásától, az idegenforgalomtól. Az idegenek elmaradásának kettős eredményét remélik. Mindenekelőtt Ausztria gazdasági gyengülését, láthatatlan devizabehozatalának és exportjának erős megcsappadását. Azután: az idegenforgalomban érdekelt és jelentősen széles rétegek — nyáron egész Ausztriát Kellernáció népesíti be — felgerjedését a kormány ellen, amely, ime a bizonyosság Isten előtt, képes az ország idegeneket vonzó erejét (töretlenül) fentartani.

Mindkét reményükben esalatkoztak eddig. A bombarobbanások nem fejlődtek túl a kellemetlenkedés határán nem váltak komoly és idegeneket elriasztó veszedelmmé és a legutolsó pikkoló is tisztában van vele, hogy ha szenvedni fog még is Ausztria idegenforgalma, ugy ennek a szenvedésnek egysesgyedül a náci aknamunkája és korántsem a kormány az oka. A bombák tehát nem testvérségfejlesztő, hanem a náci-szeretettől kijózanító hatású robbanok. Nem váltak be politikai propaganda eszköznek.

Rengeteg példányban forog most Ausztriában közkézen a keresztényszocialista szakszervezeteknek egy kiadványa, egy mindössze harmincegyoldalas oldalas de súlyos tartalmu füzet, amely egy tanulmányt szent áhitatával és textusának minden vonásából, betűjéből messzemenő konzekvenciákat levonó alapossgával

taglalja és magyarázza a Quadragesimo anno-t, XI. Pius pápának a szociális kérdésre vonatkozó encyklikáját. A lényege az, hogy az új osztrák alkotmány alátámasztására felhasználta jelszavak leg-többje elentmond az encyklikának, sőt nem egyeztethető össze a katolikus egyház alapvető tanításával sem. Így mindenekelőtt az a jelszó sem, amely az osztályellenek fennállását tagadja és elítéli az osztályharcot. A szociális pápának egészen más a véleménye erről a kérdérről. A mai gazdasági rendnek

Mit mond Kalinin Birobidzsán jövőjéről?

A Szovjetunió elnöke a zsidó nemzeti megújódás országát látja Birobidzsánban

Moszkva, június 12. A napokban népes zsidó küldöttség kereste fel Kalinin szovjetköztársasági elnököt, akinek a zsidó lakosság köszönetét tolmácsolták Birobidzsánban zsidó köztársasággá való proklamálásáért. A küldöttségben számos zsidó író és újságíró, valamint több zsidó munkás vett részt. Kalinin ebből az alkalomból többek között a következőket mondotta: — Meg vagyok győződve róla, hogy Birobidzsán 10 éven belül az egyetlen homogén keret lesz a zsidó nemzeti kultúra számára. Birobidzsán biztos alapon nyugvó ország kell, hogy legyen, melynek lagossága mentesülni fog a cárizmus által elnyomott zsidó nemzedékek jellemvonásaitól. A biro-

szükségképpen, természetes következménye, hogy társadalmunk osztályokon épül és az ezek között fennálló ellentéteknek elnyomása vagy csak ignorálása már maga is osztályharc — hirdeti a pápa és égbekiáltó igazságtalanságnak minősíti, hogy a ránehezülő nyomás rettentő sulya ellen védekező munkásosztályt sok helyen megakadályozzák szervezkedésében. A vagyonmegosztás igazságtalanságai ellen pedig olyan kemény szavakat használ a pápa, hogy aki az idézeteket olvassa, azt kell higgye — írja maga a röpirat —, hogy szociáldemokrata agitációs füzetekből vannak véve.

A faszmust elítéli a pápa és azt hirdeti róla, hogy mélyseges és áthidalhatatlan szakadék választja el a katolicizmustól. Egész más az elképzelése a kooperáció szervezet létesítéséről is, mint aminő az encyklikára történő hivatalos közléssel Ausztriában most közlése. Nem mesterségesen és nem állami parancsszóra, hanem a természetes fejlődés során alakulhatnak csak ki — szögezi le.

Külön pikantériája a keresztényszocialista röpiratnak, hogy íróját dr. Benno Karpelesnek hívják. „Karpeles” — ilyen neve csak zsidónak lehet. A keresztény munkásság igazáért, a katolikus egyház tanításáért tehát egy zsidó szájt sikra. Néhány hevenyében összekapkodott életrajzi adat hadd álljon itt róla: Karpeles dr. szociáldemokrata volt a világháború előtt, a Victor Adler köréhez tartozott és egyik alapítója a Hammerbroitwerke-nek, amelyben az osztrák munkásság vezérének egy teoretikus elgondolása kellett volna tetet öltönn. A komersreuti csoda hatása alatt keresztényvé lesz Karpeles és azóta a keresztényszocialista eszme egyik kimagasló irodalmi harcosa. A vagyona közben szertefoszlott. Nemrégiben árverezték el — a lapok sokat írtak róla — a Hohe Warten épült pompás villáját.

A finom logika, a pompás dialektika, a nagy lelkesedés, amely irását jellemzi, arra vall, hogy nem fajzott el még teljesen. (g. s.)

bidzsáni zsidók nem az ukrainai, fehéroroszországi és lengyelországi városok zsidó típusai lesznek. Egészseges, erős zsidó népesség, munkásokból és parasztokból álló zsidó nép fog ott kifejlődni. A cárizmus a zsidók izolálásával elnyomta a képességeiket, melyek Birobidzsánban felszabadulnak és új fejlődésnek indulhatnak.

Birobidzsán proklamálása alkalmából számos ünnepség volt Oroszországban.

Jellemző, hogy Kalinin nyilatkozatait szinte szószentert azokat a jelszava kat tartalmazták, melyeknek jegyében indult el a cionista mozgalom és amelyek évekken keresztül elvetettek az oroszországi zsidó kommunisták.

Az arab nacionalisták fokozott ellenszenvvel kísérik Abdullah emír londoni misszióját

Mit mondott Abdullah elutazása előtt?

Jeruzsálem, június 12. Abdullah londoni útja kapcsán különböző fehévasok jelentek meg Transzjordániában és Palesztinában. Az arab nacionalisták általában ellenszenvvel és bizalmatlan sággal nézik a transzjordániai emír londoni misszióját. Ezzel kapcsolatosan a transzjordániai arab exekutív több vezető tagjánál házkutatást tartott a rendőrség, ami országszerte nagy feltűnést keltett. Az arab exekutív táviratot menesztett a londoni gyarmatügyi hivatalhoz, melyben tiltakozik az ellen, hogy Abdullah zsidóknak adja bérbe Transzjordánia földjét és ezzel bevezesse az országba a cionizmust. Az arab lapok jelentése szerint Ab-

dullah emír elutazása előtt kijelentette, hogy bizonyos körök javaslatot tettek neki Transzjordánia és Palesztina egyesítésére vonatkozólag és arra kérték, hogy folytasson ezirányban tárgyalásokat Londonban, ő azonban korának tartja még ennek a kérdésnek a felvetését. Ezzel szemben, ha a londoni körök kérdéseket fognak hozzá intézni Palesztinára vonatkozólag, ugy érinteni fogja az ügyet.

A londoni gyarmatügyi hivatal hivatalos kommunikét tett közzé, melyben hangsúlyozza, hogy Abdullah transzjordániai emír londoni látogatása kizárólag udvariassági jelleggel bír és nincs hivatalos jelentősége.

Herr Orosz

A szép kaukázusi padjai, Lenin és egyházban. Bünöz

Párizs, június 12. a francia radikális polgármestere, több niszterelnök és je nemzeti kormányá niszter, megírta kö leti utazásáról, am mányut, másrészt a francia-szovjet bar met adta Herriot nem csupán a turiz nyelnek és benyom nem a nyitott szer iránt érdeklődő, m dosan feljegyző, el hasonlító politikusi mányutjának ered

Sokkal kevesebb tika elem” Herriot az olvasó a hangu gondolná, amely s zásra hivatgatja az riot a hajó nevét. zott. Iméréthie... álmodozásra készü idézi emlékezetébe a szerlem hangját ketlenül kaukázus tanutli Bagdad-k márványpadjait. A dik az utas kelet hatalmába ejti a szágon, Bulgárián át vezetett Herriot minél közelebb élményeihez, anná lusából a lira és a adatot halmaz fel és száraz dokumer elmélyül a szovjet ismertetésiben. A kaukázusi nőkről és bíráló gazdaság inkább ismertet, u nem lelkesedéssel amit a szovjetren A görögországi nem a klasszikus érdeklik, mint a Görögország belp menekültek és a ismeréssel ir Pol szágot a belpolití lyes utra vezetett got és előtérbe he got”.

Részletesen fogl gária történelmével lémával. „Parasz vezi az azóta m zsim kormányzás népek az utolsó teit véres erőfesz ceau mondását, e békétárgyaláson delegátustól: „Az saság vagy kirá most Clemenceau közjogilag mona társaság.

„Tudatlanságba ket követünk el — írja Herriot. — hányszor alanta viseltek bennün a francia névre, kellene tenni a akkor kitűnő k a két ország kö

A történetirő adatszűrűségével török köztársas rülményeit és k számol be az u jának eddigi e gyobb elismeré az új Törökor Különösen dies ügyi programj sítását.

Az „Orient“ sebb lapjai azok

Herriot könyve szovjet-oroszországi utazásáról

A szép kaukázusi nőktől az „Agy-Intézet”-ig. A Bagdad-kioszk márványpadjai, Lenin és a kenyérgyártás. Mísén a kievi Szent Zsófia székesegyházban. Bűnöző és elhagyott gyermekek között. Mi a „kollektív farm”?

Párizs, június 12. Edouard Herriot, a francia radikális párt vezére, Lyon polgármestere, többszörös francia miniszterelnök és jelenleg Doumergue nemzeti kormányában tárcanélküli miniszter, megírta könyvét tavalyi keleti utazásáról, amely egyrészt tanulmányút, másrészt előkészítést volt a francia-szovjet barátságának. Orient című adta Herriot könyvének, amely nem csupán a turista személyes élményeinek és benyomásainak leírása, hanem a nyitott szemmel járó, minden iránt érdeklődő, minden adatot gondosan feljegyző, elraktározó és összehasonlító politikai és tudós tanulmányútjának eredménye.

Költő és tudós Sokkal kevesebb a líra és a „turisztikai elem” Herriot könyvében, mint az olvasó a hangulatos bevezetés után gondolná, amely színes szavakkal utazásra hívogatja az olvasót. Idezi Herriot a hajó nevét, amelyen keletre utazott. Iméréthe . . . Már maga ez a név almodozásra készíti Herriot-t és felidéz emlékezetében az asszonyok és a szerelem hazáját, Medeát, a bájos és kegyetlen kaukázusi nőt és az isztambuli Bagdad-kioszk terraszának márványpadjait. Minél inkább közeledik az utas kelet felé, annál jobban hatalmába ejti a varázslat. Görögországon, Bulgárián és Törökországon át vezetett Herriot útja Moszkvába és minél közelebb érkezik oroszországi élményeihez, annál inkább eltűnik stílusból a líra és a szín. Egyre több adatot halmoz fel, egyre több számot és száraz dokumentumot, egyre jobban elmélyül a szovjetrendszer vonásainak ismertetésében. A költőből, aki szép kaukázusi nőkről álmodik, ismertető és bíráló gazdaságpolitikus válik, aki inkább ismertető, mint bíráló és majdnem lelkesedéssel beszél mindarról, amit a szovjetrendszer alkotott.

A görögországi napok leírásánál nem a klasszikus hellénkor emlékei érdeklik, mint Clemenceau, hanem Görögország belpolitikai helyzete, a menekültek és a macedónok ügye. Elismeréssel ír Politisról, aki Görögországot a belpolitikai zavarokból a helyes útra vezette, „mellőzve a nagyságot és előtérbe helyezve az összhangot”.

Részletesen foglalkozik a könyv Bulgária történelmével és politikai problémáival. „Parasztdemokráciának” nevezi az azóta megbukott Musanov-rezsim kormányzását, ismerteti a bolgár népek az utolsó évtizedekben kifejtett véres erőfeszítéseit. Idezi Clemenceau mondását, aki a háború után a békétárgyaláson megkérdezte a bolgár delegátustól: „Az önké országát köztársaság vagy királyság?” Herriot felel most Clemenceau kérdésére: Bulgária közjogi monarchia, tetteiben köztársaság.

„Tudatlanságból bizonyos tévedéseket követünk el Bulgáriával szemben, — írja Herriot. — Bulgáriában néhány száz alautas hivatalnokok képviseltek bennünket, akik méltatlanok a francia névre. Egy kis erőfeszítést kellene tenni a megértés érdekében és akkor kitűnő kapcsolatok létesülnének a két ország között”.

A történeti tárgyalósságával és adatszűrésével ismerteti Herriot a török köztársaság megalakításának körülményeit és külön hosszú fejezetben szól meg az új török rezsim munkájának eddigi eredményeiről. A legnagyobb elismeréssel ír Kemal pasáról, az új Törökország megteremtőjéről. Különösen dicséri Kemal közoktatásiügyi programjának sikeres megvalósítását.

Gyár és templom Az „Orient” kétségtelenül legérdekesebb lapjai azok, amelyeken Herriot szov-

jetországi tapasztalatairól és benyomásairól számol be. A személyes értesüléseket Lyon polgármestere kiegészíti tizenöt év szovjetirodalmanak gazdag adathalmazával és alig van oldal, amelyen lábujjgöndörrel ne utalna Miljukov, Csapigin, Vera Figner, Bourdeau, Malaparte, Morizet, Vichniac, Klara Zetkin, Zinovjev és mások munkáira, Keleti utazásáról való hazaérkezése után — vagy már előtte? — egész könyvtárat olvasott el.

Ukraina és Odessza leírásával kezd oroszországi tanulmányútjának leírását. Elégedetten állapítja meg, hogy a szovjet milyen tiszteletben tartja a francia kultúrát: Odessza egyik modern uccáját Pasteurról nevezték el, Herriot első útja egy odesszai kenyérgyárba vezetett, ahol naponta 140 ezer kiló kenyeret sütnék. A kenyérgyár munkásainak napi 800 gram kenyérhez van joguk hivatalos áron. Itt mingyárt ismerteti is Herriot, hogy háromféle árúház van Oroszországban. Az első a Prodmag, ahol a munkajeggyel rendelkező munkások hivatalos, olcsó áron jutnak hozzá a szükségesi cikkekhez. A második az Odesstorg, ahol munkajegy nélkül drágábban árúsítanak, a harmadik pedig a Torgsin, amely az idegeneknek aranyrubelért adja áruit.

Megállapítja Herriot, hogy a kenyér-

gyárban minden gép orosz gyártmányú és „bámulatos a rend és tisztaság”. 275 munkás gyártja a napi 140 ezer kiló kenyeret „vidáman és kék ruhában”.

Kiev a következő állomás. Ukrajna kereskedelmi és szellemi központja. Amint írja, a szerencse kedvezett neki. Épp vasárnap volt és a Szent Zsófia székesegyházban, amelyet meghagytak templomnak végighallgatta az istentiszteletet. Az öreg éresek arany és biborszegélyű ruhában állt a fehér virágokkal díszített oltár előtt. hallan imádkozott, miközben a kórusról csodálatos zene hangzott, amelyet a templom szegény imádkozói áhitatosan kísérték Herriot egyébként nem tartja fontosnak, hogy megmagyarázza, mi az oka, hogy a vallású Oroszországban meghagyták a rendeltetésének a kievi Szent Zsófia székesegyházat.

A város polgármestere egy Marks Vasilienko nevű hatalmas és egyszerű munkás. „Miért csodálkoznak ezen? — kérdezi Herriot — hiszen Franciaország városában a nép hasonló derék, egyszerű és érdemes embereket választ polgármesterré”.

„Nálunk nincs lopás”

A poltavai cukorgyár után sor kerül a bűnöző és elhagyott gyermekek otthonának meglátogatására. Herriot megkérdezi az intézet igazgatójától, nem veszedelmes-e összekeverni a bűnöző gyerekeket az elhagyottakkal? Az igazgató megmagyarázza neki, hogy az intézet fegyelme egyformán kiterjed a bűnözőkre és az elhagyottakra, eltűnnek a jellembeli és erkölcsi ellentétek és mindannyian rendes munkásai lesznek a szovjetközirtásának. Herriot észreveszi, hogy a székelyek ajtajai nyitva vannak és azt kérdezi az igazgatótól: meggyógyítják-e a tolvaj

Otto Strasser: „Az antiszemitizmus halott — éljen a népi ideál!”

A volt náci-vezér élesen szembefordul az antiszemita fajgyűlölettel és a zsidóság egyenjogúsítását és egyenértékűségét hirdeti

Prága, június 12. Dr. Ottó Strasser, aki nemrégben még egyik vezetője volt a németországi nemzeti-szocialista mozgalomnak, majd amikor elszakadt a hitlerizmustól a külföldi emigrációban testvérpártjával George Strasserrel megalakította a szocial-forradalmi „Fekete-Front”-ot, folyóiratot ad ki Prágában „A német forradalom” címmel. Lapjának legutóbbi számát szinte kizárólag a zsidókérdésnek szenteli. A vezéreikben kimutatja, hogy a Streicher-féle antiszemitizmus „a népi eszme meghamisítása és megszegyenyítése”. Szó szerint a következőket írja: „A nemzeti-szocializmusnak semmi köze nincs ennek az antiszemita harcnak népietlen, némettelen és embertelen hazugságaihoz. A népi álláspont elveti a zsidóknak, mint „alacsonyabb-

rendű” fajnak a megvetését. A bulgár antiszemitizmus fajgyűlölete elvetendő és minden öntudatos népi mozgalom a zsidó nép egyenjogúsításának és egyenértékűségének álláspontjára kell, hogy helyezkedjék. Minden nép számára lehetővé kell tenni sajátosságainak és értékeinek szabad kifejlődését. A zsidók esetében ennek előfeltétele a zsidóságnak nemzeti kisebbségként való elismerése. Mi fiatal németek felhívással fordulunk a zsidó nép és Európa összes népeinek ifjúságához: az antiszemitizmus halott — éljen a népi ideál!”

Egy másik cikkben a zsidóság történelmi teljesítményeit méltatja és kifejti, hogy a „német forradalmárok” szimpátiával kísérik a zionista mozgalmat és palesztinai országépítést.

Miért hagyta cserben Maniut kélszer is a nemzeti parasztpárt vezetősége?

Dr. Boila Zakariás felülnő cikke a Romania Nouaban

Bucuresti, június 12. Ion Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke, aki tudvaleg részt vesz a budapesti mezőgazdasági kongresszuson, bukaresti lapok szerint még elutazása előtt szeretne volna tisztázni a Maniu és Vaida frakció között rendkívüli mértékben kieleződött konfliktust. E célból Mihalache összehívta a párt elnöki tanácsát és táviratilag kérte fel Maniut és Vaidát a tanácsülésen való részvételre. Az elnöki tanács azonban a két erdélyi vezér nélkülült össze ma délután. Maniu Badaacsonyban maradt, Vaida Sándor pedig, aki csak kedden tért vissza a párt hunyadmegyei szervezetének Szászvárosban tartott kongresszusáról, ugyancsak kimentette magát az ülésen való részvétel alól.

Boila Zakariás doktornak, a nemzeti parasztpártból való kilépése, amelyet Mihalache ismeretesen tudomásul vett, újabb alkalmat ad arra, hogy nyilvánosságra kerüljön néhány ed-

dig ismeretlen részlete annak a párton belül kibombant konfliktusnak, amely Maniut a párt vezetőinek egy részével szembeállította, Boila Zakariás dr. lapja a Romania Nouă mai számában „Maniu-probléma” címmel ír vezércikkeket, többek között a következőket mondva:

„Miód 1930 őszén Maniu először távozott el önként a hatalomról, ugynevezett lojális munkatársaink már kétszer is cserben hagyták fontos (és többször mellékes) kiadott kérdésekben: Sárteanu ur régenssé való választása alkalmával június hatodikáról hetedikére virradó éjszaka. Kezdeve Mihalachen és végezve a legutolsó alminiszteren, valamennyien ismerték Maniu elhatározásának igazi okát. Óvakodtak azonban kongenialitást vállalni vele és elbujták Maniu lovasias magatartása mögé, aki azt mondotta, amit minden pártvezérnek kellett volna mondania egy ilyen helyzetben: A párt maradjon hatalmon. A pártban azonban minden rizikó árán is egyebet kellett volna mondania, azt hogy: mi szolidari-

gyermekeket is? Erre az igazgató mosolyog és így felel: „Nálunk, Szovjet-Oroszországban nincs lopás, mert nincs magántulajdon”.

Egyébként Kievből is a Marseillaise hangjaival fogadják Lyon polgármestere.

Meglátogatja Herriot Ukrajna hatalmas villanytelepét, melynek energiáját a Dnjepr folyó felhasználásával termelik. 750 ezer lóerő adja az óriási áramenergiát és Herriot szerint ez a villanytelep harmadik helyen áll a világon. Legnagyobb a coloradói Hoover Dan, második a kanadai Beauharnais-Saint-Lawrence és rögfön utána következik az ukrainai, amely kilowattóránként fél kopekért adja az áramot. Az óriási automatikus készüléket, amely az egész hatalmas mű szive, mindössze három munkás kezeli.

Herriot következő állomása Rosztov, Kaukázus fővárosa, ahová ugyancsak a Marseillaise hangjaival vonul be. Barmennyire is igyekezik, nem ismer rá Tolstoj és Lermontov Kaukázusára. Minden figyelmét a rosztovi mezőgazdasági termelés foglalja le. Oldalokon át ismerteti Herriot Sztalin mezőgazdasági politikáját, amely részben helyreállította a magántulajdon. Három típusú földbirtok van. Az első a Sovkhoz, amelyen a munkások megkapják a rendszeres bérüket és a termelésből befojyó összeget teljes egészében beszedelgetik az államkincstárnak. A második a Kolkhoz, vagy kollektív farm, amelynek tagjai a termelés arányában részesülnek, főnköt választanak és termékeiket az ugynevezett szabad vásáron adják el. A harmadik az „egyéni földbirtok”, amelyet az állam hatalmas adóval sújt. Ez az utóbbi már a magántulajdon helyreállítását jelenti, amíg a Kolkhoz átmenet a magántulajdon felé.

tást vállalunk vezérünkkel. Míedn 1931 júniusában Maniu lemondott a párt elnökségéről, két új lehetőség között kellett a vezetőségnak választania: harc Maniu eszméért, Maniuvál az élen vagy pedig Maniu metódusainak feladása és más ugynevezett rábeszélési politikára alkalmasabb személy kijelölése. A párt sem egyik, sem másik utat nem követte. Harcba nem igen mert bocsátkozni, de szeretne volna Maniut vezérül megtartani úgy, hogy ez mondjon le intranzigens magatartásáról, ami egyértelmű lett volna Maniu erkölcsi presztízisének menthetetlen megcsorbitsásával. 1932 nyarán a párt megkapó élnál visszahívta Maniut, mondván, hogy magáévá teszi véleményét, sőt hozza neki az alkotmányos tényezők biztosítékait is. Maniu engedett a presztízisnek és 1932 őszén kormányt alakított. Rosszul tette. Nem Vaidának az elejtése miatt, minthogy egy alvezérnek nem lehet igénye politikai kezdeményezésre és elsősegre a vezérrel szemben, — hanem mert hitt szavakban, amelyekben a mult tapasztalatai alapján nem lett volna szabad hinni. Alig két hónap után Maniunak ismét választania kellett: kitartani egy álláspont mellett vagy hatalmon maradni. Ugyanaz a pártvezetőség ismét hagyta Maniut távozni. Ők viszont jobb ügyhöz méltó buzalommal kapaszkodtak meg ismét a hatalomban. Következett Forju letartóztatása, Gri-via, ostromállapot, cenzura, majd egy jelenet Maniu és Vaida között, amelyről jobb ha nem szólnak. Maniu másodsor és végérvényesen lemondott a pártelnökségről. Utóda (Vaida) úgy gondolta, nem becsülhet meg jobban elődjének érdemeit, mintha azt mondja: senkisé nem küzöhetetlen. Az idő azonban mulott és egy borús őszi napon kiderült, hogy mégis csak Maniunak van igaza. Maga Vaida is elismerte ezt. Megválasztották vezérül Mihalachet, hogy Maniu politikáját folytassa. Egy szép napon arra ébredtünk azonban, hogy bennünket, akik Maniu politikáját folytatjuk, karantinba tettek és leprásoknak tekintettek. A közvélemény azonban tudni akarja: hajlandó-e a nemzeti parasztpárt Maniu politikáját folytatni? Igen vagy nem? Ime a Maniu probléma. Ime egy kérdés, amely gyors választ vár.”

TOLEDO

SZABÓ IMRE legújabb regénye.

A spanyol zsidók visszatelepítése. — Egy zsidó toréador hősi élete és halála. — Toledo, a spanyol zsidóság fellegvára. — Faladorregény, a könyvkiadás szentációja Jubileumi kiadás. Ára: 100 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztálya utján. Vidéki képviselők kerestetnek.

SPORT

Szombaton megindulnak
a Középeurópai Kupa
küzdelmei

Oluj-Kolozsvár, június 12. Az előre megállapított terv szerint június 16-án kezdetét veszi a Középeurópai Kupa ideai labdarugótornája. A tornán négy nemzet: O-aszország, Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia négy-négy együttese vesz részt. A szombati, valamint a vasárnap-i program a következő:

Június 16:
Budapest, Hungária—Sparta. Bíró: Frankenstein (osztrák).
Bécs, Austria—Újpest. Bíró: Scorzoni (olasz).

Június 17:
Budapest, Ferencváros—Floridsdorf. Bíró: Bizik (csehszlovák).
Bécs, Admira—Napoli. Bíró: Zenisek (csehszlovák).
Prága, Slavia—Rapid. Bíró: Barlassina (olasz).

Kladno, Kladno—Ambrosiana (Milánó). Bíró: Beranek (osztrák).
Torinó, Juventus—Teplitzer FK. Bíró: Ivanecic Mihály.
Bologna, Bologna—Boesky. Bíró: Krist (csehszlovák).

Zöldasztal és zöldgyep
harca Temesváron

Timisoara-Temesvár, június 12. Temesváron az utóbbi években szokássá vált, hogy a zöld gyepen lefolytatott mérkőzéseket a zöldasztalról folytassák és ugyan ott döntsék el a bajnokság kérdését is.

Ezidén is a zöldasztal körül folyik a harc és még mindig nem tudni, ki lesz a temesvári kerület bajnoka. A zöldgyepen a TMTE nyerte meg a bajnokságot, a második a TAC csapata, harmadik helyeztet az ILSA lett.

A zöldasztal harc már a TMTE—TAC mérkőzés után megkezdődött. Ezt a mérkőzést ugyanis a TMTE nyerte és ezzel biztosítva volt a bajnoksága. A mérkőzés azonban a TAC megővte azon a címen, hogy egyes játékosok karnetje nincsen rendben, sőt vannak köztük idegen állampolgárok is. A kerület megállapította hogy az óvás nem állja meg a helyét és ezért azt elutasította.

A TMTE lett tehát a bajnok. Hétfőn este, amikor a temesvári kerület éppen ezirányu határozatot akar hozni, hogy a nyugati ligának a kerületi bajnok személyt megjelölje, a TAC képviselője egy hivatalos iratott mutatott fel a kerület tagjai előtt, amelyben a szövetség igazolja, hogy a TMTE május 11-i dátummal fel lett függesztve, mert nem fizette meg 1000 lejese nevezési díját. Tehát a TAC elleni mérkőzés időpontjában (május 13) nem birt játékosultsággal.

A hivatalos alapon nyugvó bejelentés olyan hatást váltott ki, mint derült égből a villámcsapás. Nem maradt más hátra, mint a két pontot a TAC javára írni és megállapítani, hogy a TAC a bajnok. A TMTE azonban megfellebbezte a kerület döntését, mert nem tudott a felfüggesztéséről, másrészt pedig a kerületnek meg kellett volna akadályoznia a mérkőzés megtartását, ha a TMTE nem birt játékosultsággal.

Az így tehát a nyugati liga elé került. Időközben azonban a TMTE leküldte megbízottját Bukarestbe, hogy nézzen utána, vajjon a TAC kifizette-e a nevezési díját. A megbízott utána járt a szövetségi könyvelőségben, de ott a legszorosabb kutatás ellenére sem találták meg a TAC befizetését. Ebből az következik, hogy a TAC sem fizetett. Vagyis a mérkőzés időpontjában a TAC-nak sem volt játékosultsága.

A hivatalos körök most egy mindkét felet kielégítő megoldáson törnek a fejüket...

A dicsőszentmártoni Sticla lesz a Haggibbor ellenfele a Camarasescu-kupában. Dicsőszentmártonból jelentő tudósítónk: Szombaton és vasárnap zajlott le itt a Sticla—Tenis Club Camarasescu-kupa verseny, melyet a dicsőfi csapat nyert meg 4:1 arányban. Ennek alapján a Haggibbor ellenfele a dicsőfi Sticla lesz.

KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK

akik meg akarják ismerni a palesztinai piac lehetőségeit és egy palesztinai utazás feltételeit, forduljanak bi alommal a

ZION-LLOYD

Oficiul de Turism și Voiaj
București, 1, Cal. Victoriei 13.
(Casa Frascati) Telefon 3-39-13.
utazási irodánál. Ez az iroda
M. Jampolsky vezetése alatt áll,
akinek hossza gyakorlata van a

PALESZTINA

felé irányuló turisztika, valamint az országgal való gazdasági kapcsolatok teremtése doigában.

KÖZGAZDASÁG

A Román Gyáriparosok Szövetségének közgyűlése

A szabad gazdálkodás, a kontingentálás és a gazdasági kisanantant mellett foglalt állást az Ugir

Bucuresti-Bukarest, június 12. A Román Gyáriparosok Szövetsége, az Ugir a múlt héten tartotta meg Penescu Kertsch mérnök elnöke alatt rendezévi közgyűlését.

A közgyűlésen megállapították, hogy az 1933-as év a villág gazdaságban az erőfeszítések éve volt.

Igen sok kísérletnek voltunk szemtanúi, amelyek Oroszország és Olaszország példájára nyomán irányított (terv) gazdasággal tartak az egyes országok gazdasági helyzetét megjavítani. Ezzel szemben az Ugir kialakult véleménye az, hogy az iparnak minden erejét latba kell vetnie, hogy az irányított gazdaság eszméjének terjedését meggátolja. A nagyipar feltételül elzükségesnek tartja a szabad gazdasági élet visszatérését, mert csak ez garantálhatja a politikai szabadságot is.

A közgyűlés során az Ugir tiltakozott az olyan adótörvények ellen, amelyek az ipar adóterheit súlyosbítják.

Megállapították, hogy annak ellenére az 1923-as év folyamán az ipar adóterhei jelentősen növekedtek.

Megelekedéssel állapítja meg azonban az Ugir, hogy V. Slăvescu pénzügyminiszter hivatalba lépése gyökeres rendszer-változást jelentett az adópolitika terén. Az Ugir határozottan ellene volt minden forgalommezorító intézkedésnek, így a kontingentálás elleni s elvben állást foglalt. A jelenlegi körülmények között azonban, amidőn Európának majdnem minden áltama bevezette az importkontingentálást, Románia sem mondhatott le ezekről a megszorító intézkedésekről.

Az Ugir megállapította továbbá azt is, hogy jelenleg az iparvállalatok hitellehetőségei a minimumra csökkentek. A „Creditul Industrial” törvényének a módosítása tehetővé a hitellehetőségek emelkedését.

Az Ugir évi jelentése a gazdasági kisanantant: kiépítésének kérdésével is foglalkozik és ismételtlen leszögezi, hogy ennek működése csak úgy képzelhető el, ha mind három állam nemzetgazdaságát egyaránt kielégíti.

A jelentés végül felhívja az állam vezető tényezőit, hogy szüntessék meg az állam ipari és kereskedői ténykedését és konkurenciáját a magánvállalkozással szemben.

Végül Penescu Kertsch elnök köszönetet mondott Teodorescu miniszternek, aki az állandó ipari kiállítás tervét vetette fel Slăvescu és dr. Costinescu minisztereknek az ipari termelés érdekében hozott intézkedéseikért.

Érdekes árlejtéseredményeket
produkál a belföldi gyógyszeripar
termelése

Bucuresti-Bukarest, június 12. Románia gyógyszerárimportja éveken át az ország legnagyobb valutaemésztő tranzakciója volt. Olyan esztendő is megért az ország, mikor gyógyszer- és droguárúért 10 millió dollárt vittek ki főként német és francia gyártmányokért. Az 1933. éves nehéz időben, mikor a kontingentálás és a még súlyosabb kompenzációs módszer nehezítette meg az importot, 7 és félmillió dollár értékű volt a behozatal ebben a szakmában.

Természetes, hogy a külföldi nagy gyógyszerárúgyárak félve a romániai piac elvesztésétől tervbe vették, hogy Romániában gyárakat alapítsanak és itt gyártják a nagy márkákat. Ezek között az új jelentős gyárak között többen már erősen döngetik a külföldi gyárak pozícióját.

E hét folyamán volt a legkomolyabb erőmértékzés a belföldi gyárak és a külföldi gyárak importőrjei között. A betegséglyópénztárak központja május 8-án tartotta a gyógyszerbeszerzési árlejtését. Ezen az árlejtésen a belföldi gyár neosalutam áránál (118 lejben, normális árban szót). A még tavaly 1933-ban 350 lejese árban dolgozó külföldi gyárak itteni képviselői pedig árdumpinggal jelentkeztek. Horribilis árleszállítást pro-

dukáltak, 88 lejben ajánlották a gyógyszer vagyis a tavalyi árnál 75 százalékkal olcsóbban. Nem is titkolták, hogy a belföldi gyár a dumpinggal szemben megállani nem tud, kénytelen lesz gyártását beszüntetni és végleg Ukvidáni. Így a dumping, mely a gyógyszerri önköltségi áron aul 30 százalékkal ajánl, jelent 1—2 évig 5 millió lej veszteséget, elér a célt. Mert a belföldi gyár működésének beszüntetése után újból felemelhetik az abnormális, eddig elérni tudott 351 lejese árba a cikket, mikor a dumping veszteségét egy év alatt kiheverhetik.

A belföldi gyár azonban megértó segítséget kapott a betegségylyópénztár igazgatóságában helyetfoglaló munkás-delegátusokban és orvosprofesszorokban, akik nagyon helyesen arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a belföldi gyár gyártmányait kell favorizálni, a belföldi versenyt lehet köszönni, hogy a négyezeresen túlfizetett árak megszűntek. De különben is Románia is kénytelen okos valutáris politikát folytatni és ha csak lehetséges, valutából nem vásárol. De különben is a belföldi gyárak romániai munkásoknak adnak egzisztenciát és ennek a pár száz egzisztenciának biztosítása is elsőrendű szociális érdek.

TURISZTIKA

A Haggibbor Turisztikai Szakosztálya június 17-én, vasárnap autós kirándulást rendez Vajca Frumoasaba (Vlegyásza aljának keleti völgye). Indulás reggel fél 6 órakor a klubtól. Jelentkezni csütörtökön és pénteken este 8—9-ig a Haggibbor klubban, Calea Victoriei 10, első emelet, lehet.

Tőzsde

Galati, június 12. Buza 495, árpa 192.50, tengeri 225, zab 200.

Pénzpiac

Bukaresti tőzsde. Zürich 32.30—32.70, Párizs 6.58.50—6.63.75, Newyork 99.25, 109.25, London 506—516, Brüsszel 23.55, 23.60, Milánó 8.50—8.75, Prága 4.13, Berlin 39.30—40.30, Amsterdam 67.50—68.25, Belgrád 2.25—2.50, Varsó 19.—, Bécs 23.85, Peking 29.24, Stockholm 27, Madrid 13.89, Osló 26.50, Koppenhága 23.50.

Felhagy a Morgan bankház a külföldi kötvényüzletekkel és csak bankbetétekkel fog foglalkozni. Newyorkból jelentik: A J. P. Morgan bankház e hó 16-án felhagy a külföldi kötvényüzlettel s kizárólag bankbetétekkel fog foglalkozni. A bankháznak az új amerikai pénzügyi törvény rendelkezéseihez képest kellett választania a két üzletág között, mert a jövőben egy és ugyanazon cég mindkét üzletággal többé nem foglalkozhatik. A bankház elhatározása nem volt nehéz. Az új kiadások száma amugyis lecsökkent, a régi kötvények kamatszolgáltatása leromlott az adósok fizetőképzetlensége vagy csökkent fizetőképzettsége miatt.

— Ismét a Rockefeller-Standard-Oil árusító szerzői vették át az oroszországi petróleum képviseletét. Londonból jelentik: Az oroszországi petróleum dominál Dél- és Keletáziában a jövőben megállapított kvótáarányban fogják árusítani az amerikai és az oroszországi petróleumot. A megegyezés összefüggésben van azokkal a szállítókival, amelyeket a Rockefeller-érdekeltségbe tartozó ipari vállalatok eszközöltek Oroszországnak a nemrég megkötött külkereskedelmi egyezmény keretei között.

— Leszállították a kolozsvári ortodox hitközségben a gabella-árakat. A kolozsvári ortodox hitközség vezetősége Bíró Andor elnöke mellett a napokban gyűlést tartott, amelyen a gabella csökkentését határozták el. Egy csirke vágatási díja ezentul 5 (azelőtt 6), tyuké 8 (10), fiatal kacsaé 7 (11), kacsaé 10 (14), piper 14 (18), liba 20 (22), fiatal pulyka 10 (14), liba 20 (22), fiatal pulyka 10 (14) ülesen Glasner Akiba főrabbit üdvözölték új halachikus könyvének, a Dor Dvirimnek megjelenése alkalmából.

SZERKESZTŐI
ÜZENETEK

„Herzl”. Forduljon a Palesztina Hivatalhoz Temesvár, Bu'ev. Berthelet 4.
R. D., Negresti. Levélét átadtuk a Zsidó Párt jogvédő irodájának.

Földi Mihály: A esábitó. A magyar irodalom élő jelesei közül kimagaslik Földi Mihály izmos tehetségű alakja. Műveiben nemesak az érdekes és izgalmas meseszöveg, plasztikus jellemábrázolás, hanem a gondolatok mélysége és az egész koncepció világnézeti magaslata dominál. Ragyogó szerelmi regény „A esábitó” és mégis súlyos a benne lüktető kvalitásoktól. A regény új propaganda kiadása vászonkötésben a korábbi 320 lej helyett, most 80 lejért kapható, az Új Kelet könyvostályában, az összeg és portoköltség előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel.

A gazdasági denütt természet, hogy felszínre vagokat, akik kapcsolódni a ivelő hullámai szédítő maga. Különösen áll mint Palesztin lekérek rövid sőt százszoros.

Palesztina t gokkal, akik az elkövetkező tországuk Pale jó üzletbenis sokan, akik célokból, hane retetből és cio tálták tőkájük gokba. Sajnos palesztinai új akiknek sem nines azzal, az és akik a zsi csak börtéma tekintik. Ezek kulánsok, akik tikus magassá áratok, akik nyitják le Pa ben nyereszke azzal a földde vételre, hanem zsidó föld rend ret és munkát.

Palesztina z egyben aggod nek a földspek gét, amely ug dasági szempo zsidó etika sze spekuláció tárg vények egyene hogy földet ör a Jóból évben

Egy

F. J. szatmá 28 évvel sürgő kivándorolnia. riült az igazság követett el föl könnyelmű vol a ballépést, am ből mások érd roslut fél utjel lene tett feljel

Fiatalembert maradt, ahol e számos munka nyeret, de kés állósítania, sze sokba kezdett, és csakhamar Jött a világha prosperitás, az ragadta, ugy mint többször

1920-ban, au lapotok kezdte lágon, F. J. es körutra indult tak általában é Rómát és Ber haretereket, m hogy a jóélett rárt rendbehoz zott, hogy me

Három hónap dott a kis orsz Máarávi-nál, a rabbi Meir B országuton B mint, aki jól lélekkel készü tina nem gyal tást. Szive és

Uj palesztinai legendák

*

Tel-Aviv, május végén.

A gazdasági konjunkturának mindenütt természetes kísérő jelensége, hogy felszínre vet ügyes szerencselovagokat, akik idejekorán bele tudtak kapcsolódni a gazdasági élet felfelé ívelő hullámaiba, amelyek aztán néha szédítő magasságokba emelik őket. Különösen áll ez olyan országban, mint Palesztinában, ahol a föld és telekárak rövid néhány év alatt tíz-husz, sőt százszorosra emelkedtek.

Palesztina tele van ilyen újgazdagokkal, akik jó szimattal megéreztek az elkövetkező fellendülést és volt bátoriságuk Palesztina jövőjében, mint jó üzletben is bízni. Vannak közöttük sokan, akik nem pusztán spekulációs célokból, hanem Palesztina iránti szeretetből és cionista lelkesedéssel investáltak tőkéjüket palesztinai ingatlalokba. Sajnos azonban számos olyan palesztinai újgazdaggal is találkozunk, akiknek semmi lelki kapcsolatauk nincs azzal, ami az országban történik és akik a zsidó újjászületés földjéért csak börszemánőverők hadszínterének tekintik. Ezek azok a kártékony spekulánsok, akik a városokban fantasztikus magasságokba hajtják a telekárakat, akik vásári portékává alacsonyítják le Palesztina földjét és merőben nyereséskedési célokból üzérkednek azzal a földdel, amely nemcsak megvétele, hanem megváltásra vár. Mert a zsidó föld rendelkezése az, hogy kenyeret és munkát adjon a zsidó kezeknek.

Palesztina zsidósága megvetéssel, de egyben aggodalommal is kíséri ezeket a földspekulánsoknak tevékenységét, amely ugy nemzeti, mint közgazdasági szempontból egyaránt káros. A zsidó etika szerint a föld nem lehet spekuláció tárgya. Hiszen a bibliai törvények egyenesen lehetetlenné tették, hogy földet örök áron eladjanak, mert a Jóból évben minden föld visszazal-

lott eredeti tulajdonosára. Nemzeti szempontból csak az olyan földvásárlás bír értékkel, amely arab tulajdonban levő földeket zsidó tulajdonba viszi át. Zsidók egymás közötti föld-ésereberéje a nemzet kollektív érdekei szempontjából a legjobb esetben is csak közömbös. Közgazdasági szempontból, súlyos veszélyeket rejt magában ez a spekuláció, mert aránytalanságokat és a gazdasági realitásokkal ellentétben, indokolatlanul magas árakat idéz elő, ami előbb-utóbb krachhoz fog vezetni. A szomorú csak az, hogy ez a krach nemcsak spekulánsokat, hanem sok ártatlan embert is magával fog ragadni.

A spekulánsokra nem is érdemes több szót vesztegetni. Velük leszámol a jisiv eleven lelkiismerete és a gazdasági élet vas-törvényszerűsége. Ismeretek azonban érdekes példákat, amikor a palesztinai prosperitás minden spekulációs szándék nélkül, egyszerűen ártatlanul juttatott embereket az anyagi karrier boldog révébe.

Egy jó barátom, a kolozsvári Tarbutz liceum volt tanára, aki kilenc évvel ezelőtt ment ki Palesztinába, röviddel kiérkezése után néhány dunam mezőgazdasági földet vásárolt Nachlat Jicchakban. Tíz dunamért 50 fontot fizetett. A rohamos fejlődés néhány év alatt ezt a mezőgazdasági területet városi tekekké léptette elő és a barátom két hónappal ezelőtt eladta ezt a földet *dumanonként 500 fontért*. Gazdag ember lett a szegény középiskolai tanárból.

Ilyen esetekről valóságos legendák keringenek az országban. A legérdekesebbek ezek közül személyesen győződtem meg. Szinte meszeszerűen hat az egész történet. Elmondom úgy, ahogy a történet hőseinek egyik közeli rokona nekem elbeszélte a haifai Perzsa-kert gyönyörű pálmái alatt.

Egy gazdag amerikai Palesztinába megy

F. J. szatmári fiatalembernek ezelőtt 28 évvel sürgősen Amerikába kellett kivándorolnia. Nemi konfliktusba került az igazságügyi hatóságokkal. Nem követelt el főbenjáró bűnt, csak kissé könnyelmű volt. Később kiderült, hogy a ballépést, amit elkövetett, jószívűsügből mások érdekében követte el. A károsult fél utóbb vissza is vona az elléne tett feljelentést.

Fiatalemberünk azonban Amerikában maradt, ahol először a legnehezebb nap számos munkával kereste meg a kenyerét, de később sikerült magát önállóítani, szerencsés üzleti vállalkozás sokba kezdett, okosan megházasodott és csakhamar jómódu ember lett belőle. Jött a világháború, a nagy amerikai prosperitás, amely F. J.-t is szárnyaira ragadta, úgy hogy a békekötés már mint többszörös millióst találta.

1920-ban, amikor a normális békeállapotok kezdtek már visszatérni a világra, F. J. családjával együtt európai körutra indult. Mint az amerikai turisták általában ő is meglátogatta Párizst, Rómát és Berlint, bejárta a flandriai harctereket, majd elment Karlsbadba, hogy a jöclettől kissé megviselt gyomrát rendbehozza, aztán Szatmárra utazott, hogy meglátogassa szülei sírját.

Három hónapi európai tartózkodás után visszafelé indult Amerikába. Itt Erdélyben sokat hallott beszélni cionizmusról, Palesztináról s ezért elhatározta, hogy visszafelé utaztában Palesztinában is eltölt néhány napot.

Mint jóra való amerikai bussinesmannhoz illik felületesen végigszáguldott a kis országon, imádkozott a Kotel Máaráv-nál, meglátogatta Tibériásban rabbi Méir Bal Hanes és a ramlehi országuton Rachel ósanyánk sírját s mint, aki jól végezte dolgát, nyugodt lélekkel készült tovább utazni. Palesztina nem gyakorolt rá különösebb hatást. Szíve és érdekei tulságosan Ame-

rikához kötődtek. Jaffában kellett hajóra szállnia, de mivel még három napja volt a hajóindulásig, ezt az időt Jaffa kis zsidó elővárosában töltötte el. Tel-Avivban, akkor még alig volt néhány ezer lakosa. De már indulóban volt a nagyváros felé.

Ebben az időben készültek megvásárolni a telavivi zsidók a város határában egy nagyobb arab földkomplexumot, amely a város további fejlődéséhez elengedhetetlenül szükséges volt. A földet potom olesón lehetett ugyan megvenni, de még ez a kevés pénz sem állott rendelkezésre. Am, ha Diesengoff polgármester egyszer fejébe veté valamit, tűzön-vízen keresztül is megvalósította. Nagyon egyszerű metódushoz folyamodott. A Tel-Avivba érkező gazdag turistákat csoportonként meghívta magához téára és rábeszélte őket, vegyenek egy-két telket a megszerzendő területen.

F. J. barátunk is kapott ilyen meghívást Diesengoffhoz. Nem volt szükség hosszabb rábeszélésre, hogy kivegyen a mellényzsebéből 25 fontot, amellyel négy telek tulajdonosává vált. De hol voltak ezek a telkek? A holdban — gondolta magában — vagy még annál is rosszabb helyen. Másnap megmutatták neki a „telkeit”. Egy homokszivattyú közepén voltak és ő térdig gázolt a perzselő homokban. Főlényesen és elnehezén mosolygott magában. Hát kidobott 25 fontot. Megtörtént már máskor is, nagyobb összegekkel. Szóra sem érdemes az egész. Zebrevágtá a vétel igazolásáról szóló irásokat a többet nem gondolt a dolgra.

Visszautazott Amerikába és tovább folytatta üzleteit. A konjunktúra tovább tartott s az ő vagyona is egyre gyarapodott. Palesztináról csak nagy ritkán hallott, akkor amikor eljöttek hozzá Keren Hajszodra, vagy Keren Kajemetre gyűjteni. Mint minden jótékonyra célra, erre is mindig jószívvel adott. Nem erőltette meg magát, de anyagi erejéhez képest tisztességesen áldozott. Nem bízott ugyan tulságosan Palesztina jövőjében, nem is értette meg nagyon, hogy miről van szó, de jó zsidó volt, aki mindig megnyitotta

az erszényét, ha a zsidó szívére apelláltak.

Peregtek az évek. Elérkezett 1928, 1929 és 1930. De az évek már nem hasonlítottak egymáshoz. Valami nem volt rendben. F. J. már nem volt fiatalember és az amerikai konjunktúra sem tartotta az írámot. Jöttek a nagy válság évei. A nun kanéikulick hadserege asztronomikus számokat ért el és az üzleti és ipari vállalkozások egész sora omlott kártyavárként márcól-holnapra össze.

A newyorki nagy bankok, főleg azok amelyeknek részvényei zsidó kezekben voltak, egymásután jelentettek fizetési-képtelenséget. Megbukott az a pénzintézet is, amelynél F. J. betétei és érdekeltségei voltak. Ez a bankválság elvitte vagyonának legnagyobb részét és megrendítette üzleti vállalkozásait is. F. J. kétségbeesett erőfeszítéseket tett, hogy összeom-

A szegény amerikai visszatér Palesztinába

F. J. az isteni gondviselés utmutatásának tekintette ezt a levelet, amely a legválságosabb időben érkezett el hozzá. Rövid habozás után pénzzé tette minden ingóságát és családjával együtt kiment Palesztinába. Ez a mujt év őszén történt.

Azzal a néhány ezer dollárral, amit az összeomlásból kimentett, Palesztinában sem lehet sokat kezdeni. Barátja segítségével egy kis parceszt (marancsost) akart megvásárolni, amelyen szorgalmas munkával biztosította volna szerény megélhetését. Egy alkalommal, amikor éppen a földvásárlás ügyében Tel-Avivban járt, eszébe jutott, hogy tizenhárom évvel ezelőtt eladta itt neki valami telkeket. Akkor jelentéktelen adományok tekintette az egész dolgot, ma sem fűzött különösebb illúziókat hozzá, de mit lehessen tudni? Tel-Aviv azóta kisvárosból nagyvárossá fejlődött és hátha az ő homokpusztája is ér már valamit.

Régi írásai közül előkereste a telekvásárlásról szóló okmányt és ezzel elment egy ügyvédehez. Az ügyvéd megnézte az írást és azt mondta, jöjjön el három nap múlva, addig megtudakolja, mi történt a telkekkel.

Három nap múlva F. J. ismét megjelent az ügyvédnél, aki széles mosollyal fogadta és a következőket mondta neki: — Uram, az ön telkei a város legforgalmasabb utcáin vannak. Az egyik telke itt van a közelben, az Allenby uton, a másik három szintén nincs messze innen. Majd megmutatott Önnek mindegyiket. Az Allenby uton levő telkére egy lengyel zsidó nemrég hatalmas kétemeletes palotát épített. A városi tanács az építkezést azzal engedélyezte, hogy az építkező amennyiben az ismeretlen telektulajdonos jelentkezik, megfelelő kártérítést köteles fizet-

Husz piaszterből három font

Hosszu volna felsorolni mindazokat a hasonló eseteket, amelyek alig háromhetes palesztinai tartózkodásom alatt tudomásomra jutottak. Még csak egy esetet akarok elmondani, amely éppen fordítottja az előbbieknél. Tavalyi palesztinai utazásomat az erdélyi cionizmus egy kitűnő vezetőjének társaságában tettem meg, aki jómódu ember háréban áll. Haifai tartózkodásunk alatt egy közös ismerősünk közölte velünk, hogy a kikötő közvetlen közelében egy arab nagyobb telkeket bocsát eladásra, pikkenként husz piaszterért. Szerinte a vétel nagyon előnyös és melegen ajánlotta különösen az említett cionista vezető embernek, hogy vegyen magának legalább egy házhelyre való.

Utitársam komolyan fontolóra vette a dolgot, de aztán még sem volt bátorsága belevágni az üzletbe. A felesége lebeszélte róla. Az idén ismét jártam ezen a területen, de a helyre nem lehet már ráismereni. Az üres telkek helyén hatalmas paloták állanak. És egy pikk telke ára már

lással fenyegető vállalatait felszinen tartása, de a válság lejtőjén nem volt megállás. Minden, amihez kezdett, balul ütött ki. Mint a rossz kártyás, futott a pénze után. Két esztendő leforgása alatt F. J. tönkrement ember lett. 1933 nyarán lelikvidálta üzleteit és akkor derült ki, hogy a még nem is oly régen hatalmas vagyon néhány ezer dollárra zsugorodott össze.

Sokat emésztette magát és még többet töprengött azon, mihez kezdjen megmaradt vagyonkájával. Nagy üzleti vállalkozásokba már nem foghatott, mert ahhoz kevés volt a tőkéje és egyébként sem volt már bizalma az amerikai gazdasági életben. Az elkeseredés és reménytelenség napjaiban váratlanul levelet kapott. Egy régi barátja írt, aki néhány évvel ezelőtt Palesztinába költözött és a Saron völgyének egyik virágzó kolóniáján narancs termesléssel foglalkozott. Ez a barát megkapó színekkel esztelte Palesztina felfelé ívelő gazdasági lehetőségeit, megírta, hogy milyen boldogan és meglegedetten él ő családjával együtt és meleg hangon beszélté rá F. J.-t, jöjjön ki ő is Palesztinába új életet kezdeni.

Evvvel a lengyel zsidóval már beszéltem is. Az első szóra felajánlotta a telekért 4000 fontot, de én még nem adtam neki választ. A másik három telekre vonatkozólag a városi tanács hirdetményt tett közzé, amelyben felszólítja Önt, hogy hat hónapon belül jelentkezzék, különben ugyancsak építkezési engedélyeket ad ki a telkekre. Azokban az utcákban ugyanis, ahol az Ön telkei fekszenek, ma már építkezési kötelezettség áll fenn.

F. J. tágrányilt szemekkel hallgatta az ügyvéd szavait és nem akart hinni a füleinek. Szemei lassanként megteltek könnyekkel és annyira fel volt indulva, hogy arra kérte az ügyvédet, halasszák másnapra a további tárgyalást.

Egy hét leforgása alatt F. J. realizálta a „holdban” vásárolt telkeit. Három eladott közülök tizennyolcezer fontért, (14 millió lejér) a negyedikét pedig megtartotta magának és arra gyönyörű bérházat építtetett. Ismét gazdag ember lett. A kiesiny Palesztina és Diesengoff jóvoltából, aki tizenhárom évvel ezelőtt „megvágta” öt egy jótékonyocú adomány erejéig.

Palesztinában ma százszámra keringenek ilyen legendák és ezekben a legendákban az a legérdekesebb, hogy az utolsó betűig igazak. Mindazok az ismerőseim, akik nyolc-tíz évvel ezelőtt mezőgazdasági, vagy városi telkebe fektették kisebb nagyobb tőkéjüket és hűségesen kitartottak a föld mellett, ma gazdag emberek. A derék és vallásos S. J., a nagyváradi mizrachista mozgalom egyik megalapítója, aki tíz évvel ezelőtt ment ki Palesztinába, Chedera-kolónián vett magának száz fontért földet. Ma háromezer fontot ígérnek érte, de ő azt mondja, hogy semmi pénzért el nem adná.

nem husz piaszter, hanem annak tizenöt-szöröse, három font. Egy év alatt milliókkal emelkedett minden egyes telek értéke.

* Nem annyira a tanulság, mint inkább érdekességük kedvéért írtam le ezeket az új palesztinai legendákat.

A tanulság azonban önként adódik. A föld a legbiztosabb alap, amely sohasem csuszlik ki a láb alól. A palesztinai föld, mint tőkebefektetés is a legmegbízhatóbb, ha becsületes szándékkal közeledünk feléje. Ennek a földnek rendelkezése az, hogy zsidó emberek éljenek és dolgozzanak rajta s hogy az egész nép megújodjék általa. Aki ilyen célból vesz földet Palesztinában, ahhoz ez a föld sohasem lesz hűtelen.

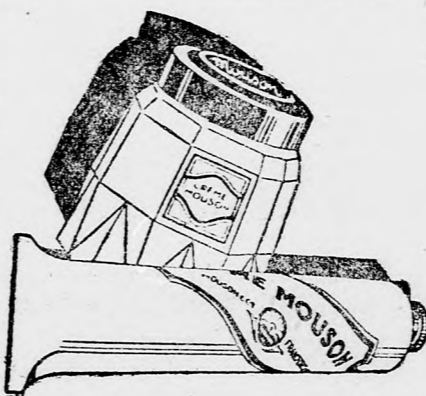
Sőt, mint az elmondott példák igazolják, fejedelmien meg is jutalmazza a benne bízókat.

Marton Ernő

CREME MOUSON

nélkülözhetetlen
a bőr ápolásánál

CREME MOUSON

SZTIKA

Turisztikai Szakosztály
árnap autós kirándulást
rumoasaba (Vlegyásza
ye). Indulás reggel fél
8. Jelenkezni csütörtök
8-9-ig a Haggibbor
toriej 10. első emelet.

zsde

2. Buza 495, árpa
5. zab 200.
Zsziac
Zürich 32.30—32.70,
33.75, Newyork 99.25,
6—516, Brüssel 23.55,
0—8.75, Prága 4.13,
0. Amsterdam 67.50—
3—2.50 Varsó 19.—
29.24, Stockholm 27,
6 26.50, Koppenhága

gan bankhöz a kül-
tekek és csak bank-
glalkozni. Newyork-
P. Morgan bankcég
a külföldi kötvény-
bankbetétekkel fog-
akháznak az új ame-
törvény rendelkezé-
ott választania a két
ert a jövőben egy és
mindkét üzletgággal
kozhatik. A bankhöz
vált nehéz. Az új ki-
amugyis lecsökkent,
kamatszolgálatára le-
fizetési képessége,
zetőképessége miatt.

hefeller-Standard-Oil
tekét az oroszor-
képviselőit. London-
oroszsági petró-
és Keletáziában a
pított kvótaarányban
az amerikai és az
eumot. A megegye-
van azokkal a szál-
et a Rockefeller-ér-
o ipari vállalatok
országnak a nemrég
kedelmi egyezmény

a kolozsvári ortodox
ella-árakat. A közös-
ség vezetősége Bíró
lett a napokban gyű-
n a gabella csökkenté-
Egy csirke vágatási
lött 6), tyuké 8 (10),
kacsáé 10 (14), pike
22), fiatal pulyka 10
22), fiatal pulyka 10
a főrebbit üdvözölték
vénnek, a Dor Dvirim-
kamából.

ESZTŰI ETEK

a Palesztina Hiva-
lev. Berthelet 4.
Levelet áadtuk a
rodájának.

esabitó. A magyar
közül kimagaslik
s tehetségű alakja,
az érdekes és izgal-
asztikus jellembrá-
adatok mélysége és
világnézeti magaslata
szellemi regény „A
slyos a benne lüktető
rény új propaganda
ben a korábbi 320 lej
t kapható, az Uj Ke-
n, az összeg és por-
küldése mellett vagy

— Cluj

A cionizmus elméletének tankönyve

— Müller Henrik műve —

A cionizmus elméletének ma már egy egész irodalma van. Ezen óriási terjedelmű irodalmat minden cionistának ösmerni kellene, mert csupán ily módon volna képes teljesen tudatosan résztvenni azon munkában, amelyet cionista voltánál fogva kifejt. De az anticionisták is valószínűleg másképpen foglalnának állást a mozgalommal szemben, ha annak lényegét és grandiózus voltát kellőképpen ösmernék és ha a palesztinai kolonizáció fejlődésének fázisai felől megfelelő módon tájékozva volnának. Így azonban, a nagy tájékozatlanság következtében, minden rosszakaratu és lehetetlen koholmányok is felülnek, amelyet a mozgalom ellenségei a cionizmusról terjesztenek.

Különösen égető szükségük van a cionizmus elméletének ösmérésére azon cionistáknak, akik csak újabban léptek a mozgalom követői közé, továbbá az ifjúságnak, amely gyakran lecsatlakozik a cionizmus egyik vagy másik szárnyához anélkül, hogy a különféle irányzatok elméletével teljesen tisztában volna.

Természetes azonban, hogy még a cionizmus egyes helyvezetőinek sincs annyi idejük, hogy a mozgalom elméletének tudományában buvárkodjanak. Így tehát már rég érezték a hiányát egy olyan műnek, amely az egész cionizmus elméletét magába foglalja és emellett tulnehez és terjedelmes ne legyen.

Ezen rég érthető hiány pótlására irta Müller Henrik, a budapesti „Zsidó Szemle” volt segédszerkesztője „A cionizmus elméletének tankönyve” című kitünő művét, amelyből az olvasó megtudja mindazt, ami a cionizmus elméletét teszi.

A mű a következő 8 szakaszból áll. 1. Mi a zsidóság? 2. A zsidókérdés. 3. Az antiszemitizmus. 4. Az asszimiláció. 5. A zsidókérdés megoldása. 6. A politikai cionizmus. 7. Az idealisztikus cionizmus. 8. A gyakorlati cionizmus.

Minden szakasz több apró részre van osztva. Utóbbiak közül mindegyik kérdéssel van bevezetve, amelyre nyomban a felelet következik. Az egész mű tehát egy katekizmus formájában van tartva, ami a megértést oly könnyűvé teszi, hogy a mű olvasása nem csupán az olvasó terhére nem válik, hanem egyenesen szórakoztató. Ezen könnyedség azonban nem válik a tudományosság rovására, mert az anyag oly módon van összeválogatva, hogy a mű, népszerűségének ellenére mégis teljesen tudományos bázison alapszik. A tudós szerző alig beszél, a könyvben, hanem inkább helyesen beállított cíttámokkal válaszol az általa feltett kérdésekre. És ezen cíttámok a cionizmus elméletének legkiválóbb szakembereinek műveiből vannak összeválogatva.

Müllernek utólréhetetlen ügyessége főképpen abban rejlik, hogy művét oly módon konstruálta meg, hogy abban a kérdések és feleletek, majd pedig az említett szakaszok is a legszorosabb logikai összefüggésben állanak egymással és az egész mű, elejétől végéig, egy teljes, kikerekített egészet képez. Ha az olvasó az első pár kérdést és feleletet elolvasta, már annyira bekapcsolódott a zsidók kérdésének komplexumába, hogy abból többé szabadulni nem bír. De nem is akarja az olvasó a fölötte vonzó és érdekes könyvet letenni mindaddig, míg annak megnyugtató és kielégítő befejezéséig el nem jut. Közben azonban csaknem észrevétlenül teljes tájékozódást nyert a cionizmus történetében, fejlődésében, annak összes irányainak elméletében, a palesztinai munka minden ágában és általában mindabban, amit zsidókérdésnek szoktak nevezni.

Különösen ki kell emelnünk, hogy Müller, tudományos mű írójához megfelelően, nem hajlik a megbeszél-

irányzatok egyikéhez sem, hanem teljes objektivitással tárgyalja valamennyit.

A mű első kiadása „A cionizmus ábecéje” címen. Budapest 1926-ban jelent meg. Kár, hogy a szóbanforgó második, teljesen átdolgozott és tetemesen bővített kiadás, egyelőre hektografált füzetekben jelent meg. De ezen tény semmiel sem csökkenti a mű kitünő és hézagpótló voltát. Kívánjuk, hogy a tudós és ügyes szerző minél

előbb a műhöz méltó pompás könyvkiadásban lássa szép munkáját. A magyar olvasó zsidóság ezrei, cionisták és nemicionisták, örömmel fogják fogadni és sokat fognak belőle tanulni. Nem propaganda mű az a cionizmus mellett, hanem egy komoly tájékoztató a zsidókérdés és a cionizmus lapos és objektív megősmérésére. (Kapható a szerzőnél: Müller Henrik, Uchorod, Kapusanska 9.)

F. L.

Dr. Gara Ernő nyaralási akciója

Julius 8: kélhetes kirándulás a Fekete tengerre

Két hét összes költségei: 2490 lei

Kezdődik: július hó 8-án, befejeződik: július 21-én.

Indulás: Clujról július 8-án este a 42 számú gyorsvonattal 21 óra 22 perckor. Gyülekezés az állomáson 20 óra 45 perckor, amikor is a külön kocsik már rendelkezésre áll. Erkezés Bukarestbe 9-én reggel 8 óra 50 perckor.

3-én Bukarestben: Állomásról elszállásolás elsőrendű szállodában. (Splendid) Dél előtt szabad program, déután autocar séta. Este külön program: Bukarest éjjeli életének a megtekintése.

10-én reggel 7 óra 30 perckor indulás Bukarestből. Erkezés Constantára 11 óra 07 perckor.

10-én, 11-én, 12-én, 13-án, 14-én, 15-én, 16-án, 17-én, 18-án, 19-én és 20-án tartózkodás a Fekete-tengeri fürdőhelyeken.

Az utasok itt két csoportba oszlanak. Az egyik csoport, amely a constantai tartózkodást választotta, a Hotel Palaceban nyer elhelyezkedést. A másik csoport azonnal tovább utazik még ugyanezzel a vonattal Carmen Sylva Moviáig és ott villákban nyer kitünő elhelyezést.

Tudniavárók a constantai utasok számára: Constanta mintegy hetvenezer lakósu, modern, kellemes város, nagy idegenforgalommal, pompás, kiépített tengerparttal, szórakozóhelyekkel és általában a városi élet minden változatosságával. Constantán megfelelő strand nincsen, a napi tengeri fürdőzés a tőle hét kilométernyire fekvő Mamaia strandon történik. Reggel 7 órakor külön autocarok állanak a közönség rendelkezésére. Ezek 15 perc alatt a Mamaia strandon vannak és a fürdőző közönség ott marad a déli órákig amikor ismét autocarral visszajövünk a Hotel Palaceba. A déutánokat részben pihenéssel, részben sok-sok látványosság megtekintésével, kirándulásokkal, az estéket pedig a város nyújtotta szórakozási lehetőségekkel töltjük. A constantai tartózkodás ugynevezett mondainebb szórakozásokat nyújt és pihenéssel együtt azoknak való, akik vídamban akarják eltölteni az időt.

Azoknak ellenben, akik a teljes pihenést akarják, akik például reggeltől estig a tengerparton akarják eltölteni az időt akár piamában, azok választják

a Carmen Sylva Moviái strandot.

Akik ezt a strandot választják, azok a tengerparton lévő villákban nyernek elhelyezkedést. A fürdőzés mellett itt is találunk szórakozásokat, de olyanokat, amelyek egy fürdőhelyen felülhetők. Itt is van nagyszerű káoszínó, esti mulatságok, kellemes kirándulóhelyek és ennek a strandnak még az az előnye, hogy közvetlen mellett fekszik a Thechergiol gyógytó, amelynek iszapos fürdői világhíresek. Mindkét helyen Constantán (Mamaia) és Movián (Carmen Sylva) is a legkitünőbb ellátást a következőkben áll:

Reggeli: kávé, vaj, jam.

Ebéd: háromfogásos,

Vacsora: háromfogásos.

Az ebéd és vacsora egyaránt table de hó rendszerrel történik, azaz nem

porciózva és éppen ezért a legnagyobb mértékig kielégítik az igényeket. A minőség és a változatosság is kifogástalan.

Constantán is a Palace Hotelben, a moviái villákban is az elhelyezkedés ketten, kétágyas szobákban történik. Aki külön szobát igényel, naponta 50 lej pótdíjat fizet.

Családok elhelyezkedésénél, a gyermekek tízéves korig nem fizetnek a szobákért és az ellátás is napi 40 lejbe kerül.

Cselédek, bonne-ok ugyancsak ingyen elhelyezkedést kapnak és napi 50.— lejért kosztot.

A constantai kirándulók részére a programba van véve egy tengeri sétahajózás.

Részvételi díj: 2.490. lej, amely összegben a teljes ellátás, mindenik állomástól állomásig a viteldíj, vasúti költség, borralalok és Carmen Sylva strandfürdő díja is, kurtaxák, összes költségek benne foglaltatnak. A vasúti költség Clujtól Clujig értendő. III. oszt. külön Pullmann kocsikban utazunk.

A constantai nyaralók 380.— lej költségtöbbletet fizetnek. Ezen összeg egy részéről a Palace Hotel magasabb díjszámlája, más részéről a strandra napi autocarokért és a Mamaia strand magasabb költségeiért fizetendő.

Mód van arra is, hogy a kélhetes nyaralást bárki meghosszabbíthassa. Ezen esetben a további tartózkodásért hetenkint 980.— lej fizetendő.

Az igen tisztelt utasainkat megnyugtattuk afelől, hogy az utazásnak és nyaralásnak az eddigi esztendő során már nagyon is elismert gondos rendezése minden kényelmet biztosít. A nyaralóközönségnek valóban nincsen semmi gondja, minden olyan momentum, amelyek egyéni utazásoknál kellemetlenül adódnak, gondosan elhárítunk, sehol sem engedjük azt, hogy a nyaralóinkat borralalokkal és bármiféle túlkövetelésekkel zaklassák. Vigyázunk arra, hogy minden pontosan és rendszeresen szolgáljon az utazóközönségünk kényelmére. Az elhelyezkedés a felügyeletünk alatt a legkövetkezőbb és minden igényt kielégítő módon történik. Programunkba be nem vett szórakozások is adódnak, mert a rendezőség állandóan gondoskodik arról, hogy a nyaralási idő ne csak a legkényelmesebben, de a legszínesebben is teljen el. A vasúti utazásoknál számított helyekről gondoskodunk és arról, hogy a közönség ne legyen a tolongásokkal járó kellemetlenségeknek kitéve.

Aki velünk jön tehát, az nemcsak nagyon olcsón, de nagyon jól is nyaral, és a hotelekkel, penziókkal való megállapodásaink is mi mindenütt a legmegkülönböztetettebb fogadtatást biztosítják.

Jelentkezés az Uj Kelet kiadó-hivatalában

A jelentkezés alkalmával előleg fizetendő.

A jelentkezés határideje június hó 25-ig.

Mindenkinek érdekében áll minél hamarabb jelentkezni, mert egy nyaralási akcióra csak korlátozott számban fogadunk el utasokat.

Vidékiek levélbeni érdeklődésére azonnal válaszolunk és gondoskodunk arról, hogy az indulás időpontjában Clujon megfelelően csatlakozhassanak.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, június 14.

Bukarest. 13: Lemezek. 14.40: Könnyű zene. 19: Dincicu-zenekar, délutáni zene. 20.30: Wagner: Walkür, opera lemezek. Vagy 21.45: Operaközvetítés Turinból. Strauss Richard: Salome. Luaidi: A dü. höngő bohóc.

Budapest. 7.45: Torna. 10.45: Hírek — Előadás. Grammfón. 13: Déj harangszó. 13.05: Hanglemezek. 14.30: Szmirnov Szergej balalajkenekara. 17: Előadás. 17.30: Előadás. 18: Előadás. 18.30: Dömötör Lajos fuvoázik. 19.30: Zenekari hangverseny. 20.50: Andersen Felicia elő adóestje. 21.30: A Nemzeti Zenede növendékeinek évzáró zenekari hangversenye. 24: Rigányzene.

Róma. 21.45: Hangverseny. 23: Táncczene.

Stuttgart. 15: Német operák nyitányai. 15.50: Riede- és Schumann-dalok.

Varsó. 14.20: Orosz, román, keleti és amerikai jazzbrándok lemezek. 17: Az évad dívatos dalai lemezek. 19.15: Klambul: Cseresznyevirág-ünnep, hangjáték. 23.15: Táncczene.

Bécs. 17.10: Nyitányok és keringők. — 19.25: Wagner: Siegfried, opera; közvetítés az Állami Operaházból.

APRÓ HIRDETÉSEK

Magyarországi költészet egy 2 lej, vasárnapos betétvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Állatkerteknek 50 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előzetesen. Jellegés levelet csak úgy fogadjunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Egyetemi hallgató teljes ellátás ellenében nyárra német konverzáción, tanítást stb. vállal. Levelek a kiadóba kéretnek „Egyetemi hallgató” jellegre.

Eladó 530 literes, törvénynek megfelelő, pálnakfűzőüst teljesen felszerelve finomított és szeszmérőgéppel. Érdeklődők írjanak „Jól jövedelmező” jellegre a kiadóba.

Eladó ház! Biztos megélhetés! Esetleg jó tőkebefektetés! Vidéki városban megye székhelyen jól jövedelmező kisebb szálloda és kávéház olcsón eladó. Esetleg eladó vevőtől bérbevenni. Érdeklődők írjanak „500.000” lej jellegre a kiadóba.

Jólfűző szakácsnét azonnalra keres. Alsó kóser-bodega, Wesselényi M. uca 45.

Központi fekvésű, elegánsan butorított szoba, lépcsőházi bejárattal, kiadó. Linczeg u. 10., földszint. Érkezni d. e. 10—12, d. u. 2—3 között.

Vidéken jól bevezetett, 40 év óta fennálló, engros és detail üzlet áruval vagy anélkül, csúszni ok miatt, átadó. Ajánlatokat „Értés megélhetés” jellegre a kiadóba kérek.

Nősülne 48 éves, jószituált, gyermektelen özy. ember, kereskedő, évtizedek óta fennálló éjszórangú üzlet és tehermentes modern bérház társtulajdonosa. Oly 32—38 éves, fess, magas, int-ligens, háziasan nevelt zsidó leány vagy gyermektelen özy. urinó fényképes ajánlatát kéri, aki megfelelő hozománnyal is rendelkezik. Ajánlatokat „Komoly” jellegre alatt a lap kiadóhivatala továbbít.

Keresek lehetőleg központban egy szoba, konyha, fürdőszobával komfortos lakást. Cím: Schwarztr, Str. Ghica 2/e.

Románul jól tudó, fotószakmában jártas kisasszonyt felvesz. Foto székület. Cím a kiadóban.

A Zsidó Pár

Str. Gen. Filip

Insp

Szerda, június

— Megjelen

itási száma. M Zsidó Ut Társ június—júliusi nek eddigi szá váltottak ki, az megjelenő és a dományos meg zsidó orgánus duplaszámotartatvetkező cikkekre hanc a cion (Ottó). Még e zsidókérdés (V S-től), Ickovicé vántól), A zsid adottságai II. mekfaú (Mikó) és Hopkins (n zsidókérdés nem mann). A gazd tartalmazó Jég és Tollhegyről. Knut Hamsun nista konferen lehetőségei c megjelenő foly évre 110 lej, m talnál Cluj, Ca

— Leszállítot

lítás egyik ab Annakidején be hogy a rendőrs ifjumunkást, ak port zudítottak dinand király szék a tél folya son Kupfer ifju rásra írtle, mig alól. A mai táj büntetését három totta le a tábla. 15 napi elzárás lebbzezik a sem

— Koszorume

biztosító Társas Biztosító Társas zotj koszorum zóhany Adolfn közj Gyermeke

Dr. Lengyel

gyógyász külfő Cal. Regele Fe zsef ut) 111. s ben rendezés

— Titkos eg

ra. Amint kon formációk biz egyezmény h közzvémenyt. litikai vagy ker fektuálásról v diplomaták vag zól. Amint ripó vári zsidó gye ban, hogy telje lenné a KKL a A nagyfontossá lónk azonnai zsidó gyermek kező nyitltko megfelelő a va m mindannyia leg, résztveszt megártandó szerént száma készülnék, me rünk évezni. sporttehetségün mat ad. Szülel hogy egész évé jó vizsgaeredm meljük ezt a denesetré elv ket és felnött a felnöttek f az ünepéyt. fognak mulat hogy legalább magukat. Egr urat — folyta sziveskedjék akik még nem dásunkról, eg csa/akozzanak mindannyian a

HIREK

A Zsidó Párt jogvédő irodája:

Str. Gen. Filipescu (Szentlélek u.) 1/a.
 Inspექciós ügyvéd:
 Szerda, június 13: Dr. Hirsch Elemér.

— Megjelent a Zsidó Út június-július száma. Most hagyta el a sajtót a Zsidó Út Társadalomtudományi Szemle június-július duplaszáma. A lap, amelynek eddigi számai általános érdeklődést váltottak ki, az egyedüli magyar nyelven megjelenő és a zsidóság problémáival tudományosan megalapozottsággal foglalkozó zsidó orgánus. A különösen gazdag duplaszám tartalmából kiemeljük a következő cikkeket: A palesztinai osztályharc a cionizmus mérlegén (Salamon Ottó). Még egyszer a cionizmus és a zsidókérdés (Vlász Varga Lászlónak D. S.-től), Ickovicsek (novella Barzilay Istvánról), A zsidó munkásosztály harcának adottságai II. (Judex), A beteljai gyermekfalu (Miklós Goldschtein), Garfunkel és Hopkins (novella Salom Aschtól), A zsidókérdés nemzeti jellegei (M. Zucker-mann), A gazdag és változatos anyagot tartalmazó Jegyzetek, Könyvekről, Szemle és Tolhgyéről nevű rovatokból kiemeljük Knut Hamsun pályafordulása, Az aradi cionista konferencia és A palesztinai ipar lehetőségei című cikkeket. A havonta megjelenő folyóirat előfizetési ára fél-évre 110 lej, megrendelhető a kiadóhivatálnál Cluj, Cal. Marechal Foch 63.

— Leszállította a tábla a német konzulátus egyik ablakbetörőjének büntetését. Annakidején beszámolt az Uj Kelet arról, hogy a rendőrség letartóztatott néhány ifjúmunkást, akik a múlt év őszén közép-párt zudiottak a német konzulátus Ferdinánd király uti ablakaira. A törvényszék a téli folyamán megtartott tárgyaláson Kupfer ifjúmunkást hat hónapi elzárásra ítélte, míg társait felmentette a vád alól. A mai táblai tárgyaláson Kupfer büntetését három hónapi elzárásra szállította je a tábla, míg a többi vádlottat 15-15 napi elzárásra ítélte. Az elítéltek fel-lebbsztek a semmitűszékhez.

— Koszorumegváltás. A Phönix Életbiztosító Társaság és a Steaua Romániai Biztosító Társaság 1000 lejt adományozott koszorumegváltás címén a néhai Tihanyi Adolfné emlékére a Zsidó Napszóló Gyermekotthonnak.

Dr. Lengyel Miklós sebész, szülész, nőgyógyász külföldi utjáról hazatérkezve a Cal. Regele Ferdinand (volt Ferenc József ut) 111. szám alatti gyógyintézetében rendelését újból megkezdte.

— Titkos egyezménynek jöttek nyomára. Amint kompetens helyről nyert információk bizonyították, újabb titkos egyezmény hozza izgalomba Kolozsvár közvéleményét. Ezáltal azonban nem politikai vagy kereskedelmi egyezmény per-fektuálásáról van szó, még csak nem is diplomaták vagy politikusok annak szerzői. Amint riporterünk jelenti, a kolozsvári zsidó gyermekek egyeztek meg abban, hogy teljes számban meg fognak jelenni a KKL által rendezett ünnepségen. A nagyfontosságú hír vétele után tudósítónk azonnal felkeresette a kolozsvári zsidó gyermekek elnökét, aki a következő nyilatkozatot adta: „Csakugyan megfelel a valóságnak az a hír, hogy mindannyian, mondhatnám testületileg, részvesszünk a KKL Zajzon-kerthben megtartandó ünnepélyén. Ertesülésünk szerint számunkra olyan meglepetések készülnek, melyeket okvetlenül ki akarunk élvezni. A számos tréfas verseny sportteltségünk érvényesítésére is alkalmas ad. Szüleinknek is az a véleménye, hogy egész évi fárasztó munka után és a jó vízgaeredmények jutalmául megérdemljük ezt a kellemes szórakozást. Mindenesetre elvisszük magunkkal szüfienket és felnőtt testvéreinket is, mert este a felnőttek folytatják a maguk módján az ünnepélyt és bizonyára nagyszerűen fognak mulatni. Na de megérdemlik, hogy legalább egyszer ők is jól érezzék magukat. Egyben megkérem szerkesztő urat — folytatja a kis elnök —, hogy szíveskedjék azon gyermekek számára, akik még nem tudnának a mi megállapodásunkról, egy felhívást intézni, hogy csatlakozzanak hozzánk és jöjjenek el mindannyian a KKL ünnepélyre“.

— Gyomor- és bélhurut, az emésztés hiányossága, erős bomlási és erjedési folyamatok a gyomorbélhuzamban, bélbaktérium- és gyomorsavtútelégés az enyhe természetes „Ferenc József“ keserűviz használatával általában rövidesen megszűnnek. A forró égő országokban észlelt orvosi tapasztalatok igazolják a Ferenc József viz rendkívül értékes hatását vérhasnál és olyan gyomorbetegségek esetén, melyek változással együtt lépnek fel.

— Goebbel's Varsóba készül. Varsóból jelentik: Goebbel's német birodalmi propagandaügyi miniszter a hónap folyamán a lengyel fővárosba érkezik. Látogatása most van előkészítve alatt. A német miniszter lengyel kormányfővel tárgyalni fog Varsóban a két országot közösen érdeklő időszerű politikai kérdésekről.

Házasság. Csörgő György (Bucuresti, Sebők István Cluj folyó hó 14-én tartják esküvőjüket. (Minden más értesítés helyett.)

— Leszerelési dokumentumok. Moszkvai jelentés szerint a szovjetflotta elhagyta a feketetengeri kikötőket s gyakorlatra kifutott a nyílt tengerre. — Az angol tengerészeti fejlesztési program publikálásával egyidejűleg, amely ebben az évben 15 millió fontsterlinget igényel, a kormány elkészítette a légi fegyverkezés programját is, amely 50 légi raj, vagyis 600 repülőgép építését vette terbe. — Az olasz kormány két 35 ezer tonnás hadihajót épít. Az olasz fegyverkezés magyarai-zaúal a genfi leszerelési és a washingtoni tengerészeti konferencia balsikereit hozták fel. — Weygand francia tábornok repülőgépen Nancyba utazott a francia keleti légi flotta szemléjére. A nagvezérkar főnöke szerdán Clermont-Ferrandba utazik szintén légi úton, az ottani repülőszázadok gyakorlataira.

JÉKSZEKRÉNYT,
 modern és garantált hűtőképességűt készített
GRÜNVALD JAKAB
 fémipari üzem CLUJ,
 Calea Decebal 23.
 Előnyös vidéki szállítás

— Kiosztották Berlinben a jüterborgi Matuska-merénylet 190.000 márkás nyomravezetői díját. Berlinből jelentik: Az 1931 augusztus 8-án Jüterborg mellett elkövetett vasuti merénylettel kapcsolatban, amelynek körülményei még élelken emlékeztetnek a birodalmi közlekedésügyi miniszter és a német birodalmi vasutak társasága százezer márkás díjat tűzött ki a nyomravezetőnek. Ez a díj most került kiosztásra. A merénylet kinyomozásával annak idején a berlini bünygyi rendőrség hivatalnokait bízták meg. Az ő munkájuknak és a magyar, valamint az osztrák rendőrhivatalnokok-ka] való megértő együttműködésüknek (akik a biatorbágyi vasuti merénylet ügyében nyomoztak, amelyet ugyancsak a jüterborgi merénylet tettese — Matuska — követett el) köszönhető, hogy a büncselekményt minden részletében felderítették. Ennek a teljesítménynek elismeréséül a díj egy részét 25.000 márká értékben a porosz bünygyi rendőrségnek ítélték oda. A bünygyi rendőrség az egész összeget a német nép téli segély-alapjának engedte át.

— A magyar zenekonzervatórium vizsgálója. Szombaton, folyó hó 16-án este fél 9 órai kezdettel tartja a magyar zenekonzervatórium végzett növendékeinek vizsgáló előadását, a rom. kat. gimn. disztermében. Szinrekerül Suppé „Szép Galathea“ című egyfelvonásos operája, ezenkívül Delibes Lakme című operájából, Duett. Főbb szereplők Traurig Gizella, Sántha Ilona, Freniu Gheorghe és Dsida Aladár. Rendezi Mihályffy Irén konzervatóriumi tanárnő. Vezényel Zsizsmann Rezső karnagy.

— Lebontják Moszkva „kina] falát“. Moszkvából jelentik: A középkorban hatalmas falat építettek Moszkva körül, hogy a várost a tatárok támadásai ellen védelmezzék. A város vezetősége most elhatározta, hogy lebontatja ezt a hatalmas építményt, mert akadályozza az autóforgalmat. Moszkva „kina] falát“ a 16. században építették, Rettenetes Iván uralkodása előtt, a Kremlt és a szomszédos városrészeket ölelte körül. Később Nagy Péter, aki a svédek támadásától tartott, megerősítette a várfalat. A haditechnika fejlődésével) persze elvesztette jelentőségét a várfal, most már csak inkább emlékek számított, amelyben kaszárnyákat és kocs-mákat helyeztek el.

— Kommunista perek a kolozsvári törvényszéken és hadbírószágon. A kolozsvári törvényszék mára tüzte ki a kommunista röpecdula terjesztéssel és sokszorosítással vádolt 15 kommunista bűnperét, akik közül azonban csak hat jelent meg a bíróság előtt. Jakab Manci 16 éves munkás leány, Jakab József szabósegéd, Jakab M. fogtechnikus, Jakab Jakab sófor, Gál Balázs lakatos és Szabó Gyula közműves. A vádlottak tagadták, hogy kommunista propagandát folytattak volna, mire az elnök és az ügyész kijelenti, hogy hasonló váddal már állottak bíróság előtt és akkor is ugyanigy védekeztek. A vádlottak kérték, hogy a hiányzó tanuk és kilenc vádlott beidézéséig halasszák el a tárgyalást, amelyet a bíróság elfogadott és a tárgyalást június 26-ig elnapolták. Ugyan csak kommunista röpecdula terjesztés vádjával került ma a kolozsvári hadbírószágon elé Pupa Emil kolozsvári CFR műhelymunkás. Mint arról beszámoltunk névtelen levél alapján letartóztatott a rendőrség a téli folyamán néhány CFR munkást, akiket a tavasz folyamán megtartott tárgyaláson súlyosan elítéltek, míg az időközben ismeretlen helyre távozott Popát in contumáciám öt évre ítélték. Néhány héttel ezelőtt Pupa előkerült, amikor a hadbírószágra kísérték és a már meghozott ítélet mellőzésével újratárgyalást rendeltek el az ügyben. A mai tárgyaláson Pupa bevallotta, hogy kommunista elvet vállalt, de tagadta, hogy része volt a kommunista röpecdula terjesztésében. — Negulescu ügyész öt évi börtönt és 10 évi hivatalvesztést kért a vádlottira, majd Mircea Gorgescu védőbeszéd után a bíróság ítélet-hozatalra vonult vissza. Hosszu szünet után a tanács kihirdette, hogy egy évre ítélték a vádlottat. Pupa tudomásul vette az ítéletet.

Uj üzletben, uj képkeret-modellek!
 Olcsó árak! Díjlatlan felvilágosítás!
 Állandó képkiallítás!
„PAX“ Calea Victoriei 6.

Tzoor Shalom Cooperative Society Ltd. Haifa

Az utóbbi hónapokban társaságunk irodáját sokan keresték meg, hogy parcella eladások, illetve vételk lehetőségei feől informálódjanak. Társaságunk ügyvezetősége tagjainknak és társaságunkba belépni szándékozókna] vél szolgálatot tenni azzal, hogy elhatározta az eladásra kerülő parcelláknak közvetítését azon érdeklődők részére, akik társaságunk tagjai óhajtanak lenni.

Kérjük tehát mindazokat, akik parcellát eladni, illetve venni óhajtanak, szíveskedjenek e szándékukat az aradi irodával (Hotel Crucea Alba) közölni, ahonnan a szükséges felvilágosító-sokat készséggel megküldjük.

Az ügyvezetőség.

KÖSZÖNETNYILVÁNTÁS. Mindazoknak, akik szeretett édesapánk, Holländer Hersch elhunytá alkalmából részvétükkel igyekeztek fájdalmunkat enyhíteni, ezuton mondunk köszönetet.

A gyászoló család.

— Az E. Zs. N. Sz. dienszje, Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja ezuton hozza tudomására tagjainak és az érdeklődőknek, hogy f. hó 13-án, szerda este 9 órai kezdettel a Str. Filipescu 1. sz. alatti helyiségében dienszje tart. A dienszje keretében Jambor Ferenc és Weinberger Nándorné fognak konferenciát beszámolókat tartani.

— A zsidó zeneegyesület közli tagjaival, hogy ma, szerdán este vonós-fuvsó összpóbát tart.

— Masaryk elnök beteg. Prágából jelentik: Dr. Maixner Adolf, Masaryk köztársasági elnök háziorvosa a következő közlést tette a nyilvánosság számára: A januárban végzett erős munka és a május elsejei gyöngéledés, amelyről a nyilvánosságot tájékoztatták, a köztársaság elnökét annyira kimerítette, hogy a választás napján, amely kezdődő lábadozásának idejére esett, a választással járó megértetés rendkívül nagy erőfeszítést követelt tőle. Az elnök azonban most már annyira felépült, hogy ismét megkezdte munkáját, naponta sétákat tesz és kikocsizik. A balszem átmeneti megbetegedése, amely május második felében a véredények görese következtében a recchartya egyik kis részében mutatkozott, ma már lényegesen enyhült, de az elnök továbbra is kénytelen kimélni szemét.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ihász-Fekete társulat heti műsora
 Szerda d. u. 6 órakor 10 lejes helyárakkal: Mánás Miska. Operett. A cím. szerepben: Ihász Aladár.
 Szerda este 9 órakor: Sárka lilium. Operett. Helyárak: 50, 40, 30, 20, 15 és 10 lej.
 Csütörtökön d. u. 6 órakor 10 lejes helyárakkal az idényben először: Manolita. Operett.
 Csütörtökön este 9 órakor: Sárka lilium. Helyárak: 50, 40, 30, 20, 15 és 10 lej.

ROYAL MOZGÓ MÜSORA:
 Ma, szerdán kettős műsor: I. Nebántsvirág operett világszláger filmváltozata. Fősz.: Anny Ondra, Oscar Karlowics, Georg Alexander. II. Az 5, 7, 9 órai filmelőadás keretében fellép személyesen Kőrösladányi mester uj szuggessziós mutatványokkal.

AZ OPERA MOZGÓ MÜSORA:
 Hétfőn: SOS jéghegy. rendkívüli látványosság. Eredeti északi sarki felvétel. Főszerepekben: Senj Riefenstahl, Gustav Diessl és Ernst Udet. Csütörtökön: A kalendorok királynője. Főszerepekben: Brigitt Hem, Karl Ludwig Diehl.

A KORAI VÉNÜLÉS ELKERÜLÉSE VÉGETT...
 Ha az arc nem ráncos, a bőr üde és a mell kemény... ez ugyebár azt jelenti, hogy a nő fiatal?... *A jó vér teszi a bőrt széppé, mondják a délfraanciaországi asszonyok és igazuk van, a bőr szerves része a szervezetnek és annak minden változását magán viseli. Mihelyt a vér romlani vagy szegényedni kezd, a bőr színe viaszszárgává vagy halványzürkévé válik; elvesztí fényét, összeráncosodik rózsái elhervadnak.
 Joggal mondhatjuk tehát, hogy a szép bőr az egészség tükré. A korai vénülés elkerülésének előfeltétele a vér ifjúságának és tisztaságának megőrzése, amit azáltal tudunk legbiztosabban elérni, ha minden este beveszünk egy kevés URODONAL-t. Az

URODONAL
 megőrzi az ifjúságot.
 CHATELAIN gyártmány
 MEGBIZHATÓ MARKA
 Kapható gyógyszerházakban és drogériákban.

kében áll minél...
 mert egy nya...
 korlátolt számban...
 érdeklődésére...
 és gondoskodunk...
 alás időpontjában...
 csatlakozhassanak.
MŰSOR
 június 14.
 14.40: Könyvü...
 akar, délutáni zene...
 r, opera lemezeken...
 zvevítés Turinból...
 ome. Luaidi: A ju...
 na. 10.45: Hírek —...
 13: Déji harangszó...
 14.30: Szmírnov...
 kara. 17: Előadás...
 18.30: Dö...
 19.30: Zenekari...
 Andersen Felicia elő...
 zneti Zenede növen...
 kari hangversenye.
 verseny. 23: Tán...
 et operák nyitányai...
 amann-dalok.
 z, román, keleti és...
 k lemezeken. 17: Az...
 mezeken. 19.15: Kla...
 g-ünnep, hangjáték.
 yok és keringők. —...
 ried, opera; közve...
 házból.
**RÓ...
 TÉSEK**
 gy szó l lej, vassa...
 egkisebb apró híre...
 esőknek 50 szász...
 rdetések díja elő...
 let csak egy tövé...
 ar mellékelve van...
 teljes ellátás ellen...
 onverzációt, tanítást...
 a kiadóra kéretnek...
 jellegre.
 törvénynek meg...
 teljesen felszerel...
 mérőgéppel Érdekl...
 redelmező“ jellegre a...
 megélhetés! Esetleg...
 déki városban meg...
 felmező kisebb szál...
 sán eladó. Esetleg el...
 ennő. Érdeklődők ir...
 jellegre a kiadóba.
 azonnalra keres...
 esselényi M. ucca 45...
 elegánsan butoro...
 zji bejárattal, kiadó...
 mint. Értekezni d. e...
 zött.
 ett, 40 év óta fenn...
 üzlet áruval vagy...
 miatt, átadó. Aján...
 éhetés“ jellegre a...
 ölszituált, gyermek...
 ereskedő, évtizedek...
 ugo üzlet és teher...
 ház társtulajdonosa...
 s, magas, int-ligens...
 ó leány vagy gyer...
 fényképes ajánlatát...
 hozományval is je...
 kat „Komoly“ jelleg...
 atala továbbit.
 központban egy szo...
 zobás komfortos la...
 z, Str. Ghica 2/e.
 fotószakmában jár...
 sz Foto szaküzlet.

UJ KELET Legújabb hírek

Egyedül Magyarország delegátusa élt kategórikus fenntartással a leszerelési főbizottság utolsó ülésén

Henderson javaslatának elfogadásával lezárult a leszerelési ülés

Négy albizottságot alakítottak a javaslatok realizálására. Massigli francia éles replikája a magyar delegátus fenntartásaival szemben

Sir John Simont a német fegyverkezés ügyében interpellálták meg az angol alsóházban

Genf, június 12. A leszerelési főbizottság tegnap összeült. A magyar delegátus fenntartással élt, kijelentve, hogy nem tudja elképzelni egyes országok biztonságát az általános, minden országra kiterjedő biztonság megoldása nélkül. Di Soragna olasz delegátus ugyancsak fenntartásokkal hozakodott elő, hangsúlyozva, hogy Olaszország csak megfigyelőként van jelen. Ansbj angol kiküldött szerint

Anglia részt vesz a munkában, de nem vesz részt regionális megegyezőkben.

Massigli francia delegátus kijelenti, hogy e pillanatban Angliától nem várható több, mint jóakaratu együttműködés, ami azért fontos, mert elvi álláspontjának eredménye. Olaszország magatartása a konferencia munkálataival szemben elfogalt álláspontjával összhangban áll, de ez nem jelenti azt, hogy álláspontján ne változtathasson. Ami végül a magyar kiküldött megjegyzéseit illeti, Massigli emlékeztet arra, hogy

a leszerelési konferencia összes delegátusai meg akarták valósítani az általános bizottságot, de hiába kísérelték meg Európa megszervezését.

Ezért egyes országok közötti helyi megegyezők szükségesek és a konferencia is ilyen irányban döntött. Különös, hogy most, egyek ismét az általános bizottságot követelik, amikor a regionális biztonság kidolgozására kellene összeülni.

Ha ilyen kijelentések hangzanak el, ezek következetlenségre vallanak, mert vagy akarják a bizottságot, akkor a fokozatos haladást is üdvözölni kell, vagy nem, akkor fölösleges az általános bizottság szép elvét hangsúlyozni.

Reményét fejezi ki azonban, hogy Magyarország magatartását meg fogja változtatni és értékes munkatársa lesz az általános békének.

Litvinov beszédét ezután, aki szerint egy európai paktum koránt sem zár ki egy általános világpaktumot. Ezután elfogadták Henderson javaslatát és megalakították a négy albizottságot:

1. a bizottságot;
2. az ellenőrző és garancia-bizottságot;
3. aeronautikait és
4. a fegyvergyártás és kereskedelem bizottságát.

A kormányokat fel fogják szólítani, hogy fegyverkezési büdzséjüket mutassák be. A főbizottságot akkor fogják összehívni, amikor ezek a válaszok beérkeznek és az albizottságok elkészíttek jelentéseiket.

A leszerelési ülésnek a fenti bizottságok megalakításával lezárult.

A német fegyverkezés az angol alsóház előtt

London, június 12. Mabane liberális képviselő kérdést intézett az alsóházban Simon külügyminiszterhez, milyen álláspontot foglal el Petain marsall legutóbbi kijelentéseivel kapcsolatban Németország fegyverkezésére vonatkozólag, amelyek oly hatalmas feltűnést keltettek ugy Angliában, mint az egész világon.

Simon válaszában kijelentette, hogy nem áll rendelkezésére a nyilatkozat hivatalos szövege, mert a kijelentések a fegyverkezési bizottság ülésén hangzottak el, az ülés pedig nem volt nyilvános.

Mabane ezután megkérdezte, vajjon az angol kormány nyilatkozni fog-e abban a kérdésben,

betartották-e a németek a versaillesi szerződést vagy sem?

A külügyminiszter erre azt a választ adta, hogy a kérdés alapos megvizsgálást igényel.

Arra a kérdésre, hogy mi az álláspontja a Dardanellák-ügynek a Népszövetség elé történt terjesztéséről, Simon kijelentette, hogy Tewfik Rüzsi bejlel folytatott megbeszélésein a török külügyminisz-

ter biztosította, hogy a mai körülmények között a török kormány nem gondol ennek a kérdésnek fessegetésére.

A szovjet jelentkezik a Népszövetségbe való felvételre

Genf, június 12. A Népszövetség tanácsának tagjai körében úgy tudják, hogy az orosz szovjetkormány még a héten jelentkezik a felvételre.

A svájci szövetségi kormány politikai osztályának vezetője, aki a tanács ülésén a kalmából Genfben volt, úgy nyilatkozott, hogy a svájci kormány még

Már hatezerre rug a sansalvadori katasztrófa halálos áldozatainak száma

London, június 12. San Salvadorból jelentik, hogy a halottak száma meghaladja a 2000-et. A repülők borzalmas képet festenek a pusztulásról. Számos város teljesen víz alá jutott, s mindenütt összeomlottak a házak. Lima városát is elöntötte az ár.

Ujabb jelentés szerint a katasztrófa áldozatainak száma, több mint 6000 halott. A kávéültvények teljesen elpusztultak. A kárt még fokozza az egész országban dúló árvíz.

Az Északamerikai Unió Vöröskereszt egyletei mentőcsoportokat szerveztek, amelyeket utba indítottak az

áradáskatasztrófa által sújtott közép-amerikai államokba.

Londonon át érkezett hírek szerint a középamerikai áradáskatasztrófa ártérjert Hondurasra is. Sabana kerület több községének házai a vízárban összeomlottak. Attól tartanak, hogy ötszáz személy életét veszítette.

Newyork, június 12. Az előtörtént vidékek fölött átrepült pilóták jelentései szerint az ár százával sodorja magával az ökrök, kecskék és juhok hulláit. Az ár egyes helyeken 10 méter magas tavakat képez.

Man lelkész szerint Romániában minden állami tisztviselő zsidó, vagy másfajta „idegen”, csak a portások és házmesterek románok

A szamosmenti „aranyzáru” pap sőtél beszédében ismerteti, hogyan akarja Vaida megfizetni az állami és magánvállalatokat zsidó és másfajta „idegen” elemektől

Beclean-Bethlen, június 12. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap a nemzeti parasztpárt erdélyi vezetősége országos gyűlést rendezett, hogy a belső világháborúban meggyengült pártfegyelmet legalább a tömegek előtt megmentse. Szamos megyében Man lelkész, a nemzeti parasztpárti parlament volt alelnöke tartott beszédek és Bethlenben nagy tömegeket gyűjtött össze. Dr. Pop Vasile képviselő üdvözölte a parasztpárti vezetőt, aki ezután szólasra emelkedett. Felhívta a tömegeket, hogy sorakozzanak a nemzeti parasztpárt mögé, majd ismertette a jelenlegi politikai helyzetet és rátért a Vaida-Maniu ellentétekre is. Eközben a teremben levő néhány zsidó nagy meglepetésére, főleg a zsidókkal foglalkozott. Akik hallották ezt a beszédet, azóta sem oszdtak fel meglepetésükből. Híha-

terben, hogy Popa Man, aki másfél évtizeden keresztül állott a progresszív eszmék szolgálatában és a parlament tribünjéről nem egyszer kelt ki Cuza antiszemita demagógiája ellen, pártfrakcionális érdekből ilyen hangot üssön meg.

Nem látjátok-e a zsidók örömet, mert Vaida megbukott és utána a liberális párt következett? — mondotta Popa Man. — Vaida már programjába iktatta a nemzeti munka védelmét, amikor kénytelen volt elhagyni az ország irányítását. Tudjátok ti, mit akart Vaida? Mig kormányon voltunk, bementem egy állami hivatalba, ahol, mint ahogy az nálunk, Romániában szokás, több embert láttam egy irodaszobában dolgozni. Megszólítottam az egyiket és megkérdeztem, milyen nemzetiségű. A válasz természetesen az volt, hogy zsidó. Tovább érdeklődöm és meg-

nem kapott hivatalos értesítést Szovjet-országország küszöbönálló belépéséről, tehát még nem foglalt állást ebben a kérdésben. Svájc tudvalevőleg még nem ismerete el a szovjetet Hollandia, Dánia és Jugoszlávia sem. Csehszlovákia és Románia vasárnap elismerte.

A jövő héten Jugoszlávia is elismeri a szovjetkormányt

Párizs, június 12. A tegnap hivatalos látogatásra Párizsba érkezett Jeftics jugoszláv külügyminiszter a délutáni folyamán hosszabb megbeszélést folytatott Barthouval. Francit politikai körökben úgy hírlik, hogy a két külügyminiszter megtárgyalta a jugoszláv-orosz viszony jövő alakulásának ügyét, a Balkán-egyezménnyel és a Habsburg-kérdéssel kapcsolatos problémákat, a jugoszláv-olasz és a jugoszláv-német viszonyt s a római jefticskönyvekkel szembeni állásfoglalás problémáját. Jeftics szerdán elhagyja a francia fővárost s egyenesen Bukarestbe utazik, ahol szombatn megkezdődik a kiemelt konferenciája, amelynek záróülésére Barthou is a román fővárosba érkezik.

Ujabb párizsi jelentés szerint Jeftics párizsi útja túlhaladja egy szokásos udvariassági látogatás kereteit a megbeszélésre kerülő problémák fontosságára való tekintettel. A ma reggeli francia sajtó biztos abban, hogy

a jugoszláv kormány a jövő héten elismeri a szovjet kormányt.

tudom, hogy a többiek magyarok, törökök, tatárok, bulgárok, gágautok és így tovább. Amikor román nemzetiségű tisztviselő után érdeklődtem, azt a választ kaptam, hogy van itt román is, ez azonban a kapus vagy a házmester méltóságát tölti be. Ekkor fogamzott meg az a gondolat, hogy ugy az állam, mint magánüzemknél és hivataloknál a szegény román tisztviselőket helyezük el, és távolítsuk el azokat a zsidókat és idegen elemeket, akik a román karrérek utjában állanak.

Ezt a programunkat azonban nem valósíthatjuk meg, mert

a zsidók ügyes kártyások és megkártyázták maguknak, hogy a jó keresztény Vaida távolzzék az ország eléről.

Ezért nagy a „bucuria jdanilor”, mert amióta a jó keresztény Vaida kormányát felváltotta a liberális párt, az összes hivatalokat zsidókkal és idegenekkel töltötte meg.

Kitért ezután a Romániában „idegen” nyelven megjelenő sajtóra is és kijelentette, hogy különösen egy ilyen „idegen” lap van Romániában, amely árthatalmas munkát végez, de ezt nem akarja megnevezni, mert egy pár zsidót is lát a tömegben.

Popa Man ezután beiratkozási felhívási leveket hordott szét a tömegben, amelyeket sok száz paraszt irt alá.

Háborura készül a Szovjet

London, június 12. A Daily Telegraph Távolkeletre kiküldött munkatársa felütnéskeltő cikket közöl az orosz vörös hadsereg háborus készülődéséről. Az újságíró leírja, hogy Irkutól kezdődően kelet felé tartó zsúfolt katonai és hadiszerszállító vonatokkal találkozott. A mandzsuriai határvidéken legalább háromszáz ezer főnyi hadsereget összpontosítottak. A távolkeleti haderőt legalább háromezer főre becsülik s még folyton érkeznek újabb erősítések európai Országokból. A távolkeleti vörös hadvezetőségnek az a terve, hogy a nyár vége előtt befejezze a határvidéken a felvonulást s fellétszülve várhassa a japánok esetleges támadásait.

FRATERNITAS Könyv- és Levelezési Irodája, Cluj, Strada Baran L. Fap 18. Telefon: 9-77.

Cenzurat

Taxa po
plăte în
No. 22473

16. Telefon
Havonta 1
évre 600
földre: Ha
télésre 12.
detések di
KELET"
aidóság e
keink utár
rás megjel

Náci-kém

A Daily M
„Egy lon
által alkalm
kedési rend
donban élő
zet, amely
meleket ele
dozik, hogy
szimatoljon,
keresztes m
A legesek
jelentik B
van, hogy a
Akkor az
zonyos, a
„nyomás”, h
való visszat
Ott azután
vád és gyű
A szervez
nye az lett,
betöltő nér
minisztérium
A Scotlan
bizást, hogy
szigorú meg
A detektiv
vezetet és is
akik közül
tudósítónak
A szervez
gozik.
Ügynökei
titkos kémel
Ha azután
német a szá
válik, ezek
tesznek róla
mint alkalma
ország terület
A hálózat,
fia felett kit
hogy komoly
nem tarthat
vagy bármily
hogy a náci
helne.

Titulescu

A román
szemmelétha
be hozta a r
Valahogy
got.
Hiába jele
1920-ban, m
kedelmi kap
gal: nem et
amely Szov
van, mint ah
országi absz
csak keresked
latokat is ta
rezsim ügyét
a népbiztos
Nem, a m
hogysém így
orientációján
Es megbúj
siszta díktat
jzslésüknek, é
tüknek oly k
Annyira n
őket onnan k
tétő revizion
Erre Adolf
kodni a sov
nösen szimpl
bajuszán ki
még elbajol
volt

Egyéb-utéb
bujt a rev
ejtse a mi sz
Es most, a
tatura a más
békéjét, am
eminens érd
sevista Oros
moly lépess
fenyegetett b
orosz-román
francia külpo
ban.

Egy ilyen e